

Prækvalifikation af videregående uddannelser - Bæredygtig styring og ret

Udskrevet 25. maj 2026

Akademisk overbygningsuddannelse - Bæredygtig styring og ret - Syddansk Universitet

Institutionsnavn: Syddansk Universitet

Indsendt: 29/01-2021 12:41

Ansøgningsrunde: 2021-1

Status på ansøgning: Afslag

[Afgørelsesbilag](#)

[Download den samlede ansøgning](#)

[Læs hele ansøgningen](#)

Ansøgningstype

Ny uddannelse

Udbudssted

Syddansk Universitet, Campus Sønderborg

Informationer på kontaktperson for ansøgningen (navn, email og telefonnummer)

Lektor Morten Kallestrup, Institut for Statskundskab, kallestrup@sam.sdu.dk, +4565508363 Chefkonsulent Morten Vestergaard-Lund, movl@sam.sdu.dk, +4565501518 Vikki Michelle Thygesen, vmt@sdu.dk, +4565507105

Er institutionen institutionsakkrediteret?

Ja

Er der tidligere søgt om godkendelse af uddannelsen eller udbuddet?

Nej

Uddannelsestype

Akademisk overbygningsuddannelse

Uddannelsens fagbetegnelse på dansk

Bæredygtig styring og ret

Uddannelsens fagbetegnelse på engelsk

Sustainable governance and law

Angiv den officielle danske titel, som institutionen forventer at bruge til den nye uddannelse

AO i bæredygtig styring og ret

Angiv den officielle engelske titel, som institutionen forventer at bruge til den nye uddannelse

Master of Science (MSc) in Sustainable Governance and Law

Hvilket hovedområde hører uddannelsen under?

Samfundsvidenskab

Hvilke adgangskrav gælder til uddannelsen?

For at søge optagelse på den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret skal ansøgeren have en relevant bacheloruddannelse. Man kan søge ind på uddannelsen på baggrund af en bacheloruddannelse i

European Studies fra SDU (giver retskrav på optagelse), Statskundskab, Jura, Market and Management Anthropology, Sociologi og Kulturanalyse,

Samfundsfag, HA(jur.), Negot (Engelsk eller tysk), Erhvervsøkonomi, HA og Økonomi.

Adgangsgivende bacheloruddannelser omfatter også Sociologi, Antropologi, Etnologi, Global Studies og Geografi, International virksomhedskommunikation, International erhvervsøkonomi med fremmedsprog, International Studies (RUC), Politik og Forvaltning (RUC), Politik og økonomi (AU) samt Politik og Administration (AAU)

Der er et begrænset antal pladser på uddannelsen. Er der flere kvalificerede ansøgere, end der er pladser, udvælges ansøgere uden retskrav med udgangspunkt i karaktergennemsnittet for den adgangsgivende bacheloruddannelse.

Er uddannelsen ikke afsluttet ved ansøgningstidspunktet, udregnes et gennemsnit af de fag, der er bestået på ansøgningstidspunktet.

Uddannelsen udbydes på engelsk. Derfor skal ansøgeren dokumentere sine engelskkundskaber, med mindre bacheloruddannelsen giver retskrav på optagelse.

Er det et internationalt samarbejde, herunder Erasmus, fællesuddannelse el. lign.?

Nej

Hvis ja, hvilket samarbejde?**Hvilket sprog udbydes uddannelsen på?**

Engelsk

Er uddannelsen primært baseret på e-læring?

Nej, undervisningen foregår slet ikke eller i mindre grad på nettet.

ECTS-omfang

60

Beskrivelse af uddannelsens formål og erhvervsigte. Beskrivelsen må maks. fylde 1200 anslag

Uddannelsens dimittender skal på grundlag af en unik kombination af stærke kompetencer inden for stakeholder management, udarbejdelse af bæredygtighedsprotokoller og viden om internationale bistå danske virksomheder, offentlige organisationer og NGO'er med bæredygtig udvikling. Bæredygtige forretningsløsninger, produkter og tjenester er et stort vækstområde for dansk erhvervsliv og her er BSR dimittender særligt værdifulde.

Dimittenderne skal arbejde med de politiske og juridiske udfordringer, der kan opstå i internationalt samarbejde og danske forretningsaktiviteter i vækst- og udviklingslande.

Dimittenderne vil være oplagt til strategiske stabsfunktioner i danske virksomheders internationale projekter. De vil også sikre en effektiv levering af dansk udviklingsbistand og styrke Danmarks arbejde for at fremme bæredygtig udvikling inden for relevante parametre, eks. Do No Significant Harm (DNSH). Dimittenderne vil hjælpe med at skabe indtægter i udlandet gennem en styrkelse af ESG (environmental, social and corporate governance) kriterier, hvilket sikrer vækst i Danmark.

Uddannelses struktur og konstituerende faglige elementer

Uddannelsens kompetenceprofil:

Dimittenderne i BSR vil kunne håndtere konkrete problemstillinger på private og offentlige arbejdspladser med høj faglighed og metodisk styrke, eksempelvis inden for investeringsbeslutninger, politiske risikovurderinger eller internationale samarbejdsaftaler, hvor økonomiske, politiske, kulturelle samt menneskeretlige aspekter skal inddrages. Uddannelsen dækker også områder såsom udviklingssamarbejde, den vellykkede forhandling og implementering af samarbejdsaftaler, korruption og beskyttelse af danske investeringer i udlandet samt virksomheders sociale ansvar (CSR) og compliance.

De overordnede kvalifikationer består af:

Viden og forståelse

Den akademiske overbygningssuddannelse i BSR giver viden om international og national ret og politik baseret på den højeste internationale forskning. En dimittend kan trække på et solidt kendskab til nationale og internationale love, 'soft law' og folkeret, herunder internationale nøgleinstitutioner, normer og processer samt forholdet mellem lokal, national og international ret og besidder indgående kendskab til international regeringsførelse, styring af politiske institutioner, konflikt og sikkerhed, menneskerettigheder samt politiske beslutningsprocesser. Dimittenden kan forstå og på et videnskabeligt grundlag reflektere over denne viden samt identificere relevante problemstillinger med henblik på at kunne løse konkrete problemer i praksis.

Færdigheder

En dimittend i BSR kan anvende både juridiske og politologiske metoder i sin analyse. Dimittenden kan udføre analyser af relevante risikofaktorer og problemstillinger inden for bæredygtig udvikling under hensyntagen til national og international kontekst og analysere grænsers betydning både som forhindringer og instrumenter for samarbejde. Dimittenden kan anvende sin viden på komplekse problemstillinger og kan selvstændigt udvide sin viden. Dimittenden har færdigheder til selvstændigt og systematisk at strukturere og analysere teoretiske og praktiske samfundsvidenskabelige problemstillinger, opstille og kommunikere løsningsforslag samt forholde sig detaljeret og kritisk til den præsenterede løsning. Dimittenden har færdigheder i at kunne varetage kvalificerede funktioner inden for offentlig administration, det private erhvervsliv, international forvaltning, interesseorganisationer samt foreninger og politiske partier. Dimittenden kan ligeledes formidle forskningsbaseret viden om FNs verdensmål 16 (SDG 16) og diskutere fagrelevante problemstillinger i en professionel og almen sammenhæng.

Kompetencer

En dimittend i BSR kan styre arbejds- og udviklingssituationer, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller samt selvstændigt igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar. Dette forudsætter evner til kritisk at reflektere over, hvordan organisationer bedst kan tackle problemer og fremme målene bag SDG 16, mens de er opmærksomme på lokale, kulturelle og historiske kontekster.

Uddannelsens struktur

Uddannelsen kombinerer politologiske og juridiske fagligheder i behandlingen af SDG (Sustainable Development Goal) 16 (Fred, Retfærdighed og Stærke Institutioner). Her er fokus på de sociale og politiske problemstillinger, verden står over for. Disse tre elementer, juridisk faglighed, politologisk faglighed samt social og politisk bæredygtighed, er den gennemgående samfundsvidenskabelige ledetråd i uddannelsen. De danner ligeledes grundlaget for en sammenhængende tværfaglig uddannelse på højt internationalt niveau.

Ved uddannelsens sammensætning og progression er det målet, at de studerende får både solid faglig indsigt i relevante teorier og praktiske cases såvel som en kritisk bevidsthed for emnets erhvervs- og samfundsrelevans, så deres nye kompetencer kan anvendes praktisk i konkrete jobsituationer i virksomheder og offentlige institutioner.

Et indledende fag vil i første semester præsentere de studerende for uddannelsens formål, opbygning, relevante metoder og SDG 16s kontekst og betydning både i Danmark og internationalt. Dette danner et fælles fundament for de studerende og etablerer en kernefaglighed. Derefter vil politikvidenskabelige og juridiske fag behandle rammerne for SDG 16 og undersøge dens implementering ved hjælp af case-studier. I andet semester følger en fordybelse i SDG 16s praktiske betydning med fokus på danske virksomheder, NGO'er og offentlige institutioner og 10 ECTS valgfag. Uddannelsen afsluttes med et akademisk overbygningsprojekt, som i samarbejde med en aftager skal analysere en SDG 16 problemstilling fra "den virkelige verden".

Uddannelsens opbygning er følgende:

<p>1. semester</p>	<p>Introduction to Sustainable Governance and Law (10 ECTS, JUR and IFS)</p> <p>Sustainable Development in Danish Law and EU Law (5 ECTS, JUR)</p>	<p>Business, Human Rights and Corporate Social Responsibility (5 ECTS, JUR)</p> <p>War and Peace: Introduction to conflict resolution (5 ECTS, IFS)</p> <p>Governance in inclusive societies (5 ECTS, IFS)</p>
<p>2. semester</p>	<p>Regulation of Cross-border Business and International Economic Law (5 ECTS, JUR)</p> <p>10 ECTS elective courses, for example:</p> <p>Accountability and rule of law (5 ECTS, JUR)</p> <p>OR</p> <p>Global risks and insecurities (5 ECTS, IFS)</p> <p>OR</p> <p>Borders and 'glocal' institutions (5 ECTS, IFS)</p>	<p>Thesis/ akademisk overbygningsprojekt (15 ECTS)</p>

Beskrivelse af de enkelte fag:

1. semester:

Introduction to Sustainable Governance and Law / Introduktion til bæredygtig styring og ret

Dette introduktionsfag fungerer som indgangsvinkel til uddannelsen som helhed og giver studerende et basalt tværfagligt overblik over relevante metoder. Faget præsenterer studerende for bæredygtig styring og SDG 16 gennem en kritisk gennemgang af verdensmålenes historie, formål og betydning. Faget ser ligeledes på SDG 16 i relation til de andre udviklingsmål og belyser målet i en dansk, Europæisk og global kontekst. Dermed giver faget de studerende et solidt fundament og fælles udgangspunkt for arbejdet med social og politisk bæredygtighed.

Business, Human Rights and Corporate Social Responsibility / Business, menneskerettigheder og virksomheders sociale ansvar (CSR)

Dette fag forbinder SDG 16 til erhvervslivet og fokuserer på menneskerettigheder og virksomhedernes sociale ansvar i praksis. Studerende vil analysere de nationale og internationale juridiske rammer gennem casestudier og kritisk vurdere deres betydning og konsekvenser.

Sustainable Development in Danish Law and EU Law / Bæredygtig udvikling i dansk ret og EU-ret

Dette fag er drevet af en praksisorienteret undervisningstilgang baseret på casestudier. Det giver de studerende væsentlige værktøjer til at navigere i og anvende det sæt danske og EU-regler, der adresserer bæredygtig udvikling og SDG 16 inden for såvel kommerciel som offentlig ret.

War and Peace: Introduction to conflict resolution / Krig og fred: Introduktion til konfliktløsning

SDG 16s centrale mål er at stoppe vold og skabe fredelige samfund. Dette fag præsenterer studerende for teorier og praksis inden for konfliktløsning, både globalt og lokalt.

Governance in inclusive societies / 'Good governance' i inkluderende samfund

SDG 16 sigter mod at skabe stabile institutioner på alle regeringsniveauer for at sikre borgeres aktive deltagelse. Dette fag præsenterer studerende for vigtige koncepter og eksempler på styring af inkluderende samfund for at sikre lige deltagelse, respekt for mangfoldighed og social sammenhængskraft.

2. semester

Regulation of Cross-border Business and International Economic Law / Regulering på tværs af grænser og international økonomisk ret

Dette fag introducerer de studerende for SDG 16-relaterede regler for handel og investering uden for EU's indre marked. Dette gør det muligt for studerende at forstå og bruge juridiske værktøjer til at forhindre, at regeringer ulovligt griber ind i virksomheders praksis samt holder dem ansvarlige, hvis dette skulle mislykkes.

Begrundet forslag til takstindplacering af uddannelsen

Uddannelsen placerer sig inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde og ønskes derfor placeret i takstgruppe 1.

Forslag til censorkorps

Uddannelsen ønskes primært tilknyttet censorkorpset for Statskundskab/Samfundsfag og censorkorpset for De Juridiske Uddannelser. Da uddannelsen er tværfaglig, kan ét censorkorps ikke alene dække det fag-lige behov. Det vil således være nødvendigt at beskikke censorer fra andre relevante censorkorps, såsom eks. Antropologi, Globale Område-studier eller Geografi.

Dokumentation af efterspørgsel på uddannelsesprofil - Upload PDF-fil på max 30 sider. Der kan kun uploades én fil

Oversigt over arbejdsmarkedsbehov for AO i BSR.pdf

Kort redegørelse for det nationale og regionale behov for den nye uddannelse. Besvarelsen må maks. fylde 1800 anslag

Aftagerundersøgelsen viser et stort behov for dimittender med politologiske og juridiske færdigheder samt specialiseret viden om social og politisk bæredygtighed på engelsk. En gennemgang af 19 toneangivende rapporter viser et stort vækstpotentiale for danske virksomheder i arbejdet med SDG 16, og af regeringsrapporten 'Handlingsplan for FN's verdensmål' (2017) fremgår ønsket om en sammenhængende strategi for Danmarks arbejde med verdensmålene.

Vores kvalitative aftagerundersøgelse med 14 private og offentlige aftagere viser klart, at dimittenderne vil være attraktive. Aftagerne efterspørger medarbejdere med tværfaglige kompetencer og ser SDG 16 som et vækstområde med mangel på kvalificeret arbejdskraft. Lego, Novo Nordisk, Oxfam Ibis, Danfoss og Grundfos udtaler et eksplicit behov for kvalificerede medarbejdere med kompetencer inden for social og politisk bæredygtighed og at de forestiller sig at kunne ansætte dimittender med netop disse kompetencer.

Vores kvantitative undersøgelse med 40 danske virksomheder understreger behovet for medarbejdere med kompetencer inden for social og politisk bæredygtig udvikling. 59% angiver potentielt eller nuværende udækkede behov ift. medarbejdere med kvalifikationer som compliance, anti-korruption, bekæmpelse af hvidvask, ansvarlig forretningsførelse og produktion. 59% tilkendegiver, at behovet for disse dimittender i deres virksomhed/organisation vil stige om 5-10 år.

71% angiver, at BSR i nogen til meget høj grad vil være relevant for deres medarbejdere. 69% ser i nogen til meget høj grad umiddelbare styrker ved en 1-årig akademisk overbygningssuddannelse sammenlignet med en 2-årig kandidatuddannelse.

Aftagerne understreger, at uddannelsen skal være på engelsk, da den er rettet til organisationer, der arbejder internationalt.

Uddybende bemærkninger

Aftagere bekræfter ligeledes, at dimittender kunne arbejde som tovholdere på sociale og politiske bæredygtighedsprojekter, eks. som en del af firmaers legal teams. Her siger Rasmus Vad Andersen, Head of Legal IPR & Compliance, Grundfos: 'I vores legal team har vi rigtigt meget samarbejde med vores 'Sustainability engagement'-afdeling, der håndterer antikorruption, moderne slaveri, konfliktminerale, CSR og bæredygtighedsrapportering generelt. Og vi samarbejder mere og mere, fordi der sker en udvikling i det juridiske landskab. Både Storbritannien, Australien og Canada har vedtaget love om moderne slaveri, for eksempel, og vores jurister skal kunne manøvrere inden for det her felt, hvordan vi som globalt firma kan følge mange lokale krav. Vi skal bruge risikovurderinger, vi er ude og snakke med vores leverandører og vi skal bruge samarbejdet med vores legal team til det hele. Så at have en uddannelse, der gør kandidater i stand til at manøvrere i det felt, ville være rigtig fordelagtigt.'

Aftagere fra store danske firmaer med interesse for BSR dimittender såsom Carlsberg, Lego, Grundfos og Danfoss har ligeledes påpeget, at udover deres internationale operationer er concernsproget engelsk og ikke dansk, hvorfor de har en stor interesse for netop engelsksprogede dimittender. Dette gælder samtlige adspurgte aftagere i undersøgelsen.

Samtidig viser vores kvantitative undersøgelse, at BSR-dimittenderne er attraktive ikke kun for store firmaer, men også for danske SMV'er. Således udgør virksomheder, der ansætter fra 1 til 49 medarbejdere, 43% af de respondenter, som indikerer et potentielt eller nuværende behov i disse specialister.

Underbygget skøn over det nationale og regionale behov for dimittender. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Aftagerundersøgelsen viser et stigende behov for kompetencer inden for social og politisk bæredygtighed på det danske arbejdsmarked, da flere virksomheder og organisationer intensiverer arbejdet med FNs verdensmål. Dette gælder især det private arbejdsmarked, hvor alle aftagere forudser en vækst på området. Lego, Novo Nordisk, Oxfam Ibis, Danfoss og Grundfos ser et klart behov for disse dimittender. Den kvantitative undersøgelse viser et behov for specialister i social og politisk bæredygtighed blandt virksomheder i diverse brancher og forskellige størrelser, bl.a. SMV.

DI pointerer i rapporten, 'Korruption som Udfordring – ikke show-stopper' (2015), at korruption er en konkret udfordring for mange danske virksomheder og en risiko, de bliver nødt til at kunne håndtere i fremtiden. Dette gælder særligt vækstområderne for dansk eksport. Rapporten 'A World of Opportunities for Danish Businesses' (2019) fra Udenrigsministeriet anslår at FNs verdensmål åbner for forretningsmuligheder på op mod 400 mia. kr. for danske virksomheder frem mod 2030. På baggrund heraf skønnes et indledende behov for 25-35 dimittender til nye jobfunktioner med potentiale til stor vækst i de efterfølgende år.

Hvilke aftagere har været inddraget i behovsundersøgelsen? Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Gennemgang af 19 rapporter fra nøgleaktører såsom FN, World Economic Forum, Udenrigsministeriet, Dansk Industri, EU, Sustainable Development Goals Fund, Danske NGOer og Region Syddanmark med fokus på fremstilling af behovet for at arbejde med FNs verdensmål og det store økonomiske, udviklingsmæssige og menneskelige potentiale i dette arbejde.

Kvalitativ del af aftagerundersøgelse: Interviews med 14 private og offentlige aftagere, herunder firmaer fra Sønderjylland, der repræsenterer en bred vifte af brancher, der arbejder med international eksport og handel eller udviklingsarbejde, og hvor dimittenderne efter endt uddannelse kunne finde job (jf. bilag 1).

Offentlige og statslige institutioner	Private	NGO, civilsamfund og foreninger
Uddannelse og mobilitet (Region Syddanmark)	Carlsberg	
Institut for menneskerettigheder	Lego	Mellemfolkeligt Samvirke
Udenrigsministeriet	Nordea	Oxfam IBIS
	Danfoss	Folketingets 2030 Netværk (Venstres Folketingsgruppe)
	Kammeradvokaten	Dansk Industri
	Novo Nordisk	
	Grundfos	
3	7	4
21%	50%	29%

Kvantitativ del af aftagerundersøgelse: Webbaseret survey med 40 danske firmaer, primært SMV'er.

Hvordan er det konkret sikret, at den nye uddannelse matcher det påviste behov? Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

For at sikre, at BSR giver de studerende de kompetencer, aftagerne efterspørger, har aftagerne under de kvalitative interviews givet feedback på en foreløbig struktur for uddannelsen, en kompetenceprofil og en beskrivelse af dimittendernes forventede fagprofil. På baggrund af aftagernes input er flere fag ændret til at være mere praktiske og mindre teori-tunge. Kulturforståelse og internationalt samarbejde er tænkt yderligere ind i uddannelsen.

Sideløbende har der været en konstruktiv dialog med udvalgte interessenter om en 'case-bank' med konkrete eksempler på problematikker relateret til politisk og socialt bæredygtig udvikling til brug i undervisningen for at ruste de studerende bedst muligt til de udfordringer, danske organisationer og virksomheder står overfor. Mellemfolkeligt Samvirke, Dansk Industri, Kammeradvokaten og Danfoss har allerede indvilliget i at bidrage med cases.

Et særskilt aftagerpanel skal nedsættes og benyttes aktivt i både arbejdet med at udvikle uddannelsen og dens opstart. Her tilstræbes repræsentativitet både ift. faglig og regional forankring, så aftagerne både har fagligt relevant input samt en tilknytning til uddannelsesstedet i Region Syddanmark.

**Beskriv ligheder og forskelle til beslægtede uddannelser, herunder beskæftigelse og eventuel dimensionering.
Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag**

BSR adskiller sig fra fx de generelle kandidatuddannelser i jura og statskundskab på KU, AU, SDU og AAU ved at integrere politologisk og juridisk faglighed med et specifikt fokus på social og politisk bæredygtighed. Den gennemsnitlige ledighed for nye dimittender blandt disse uddannelser er 12,7%.

	Juridisk faglighed	Politologisk faglighed	Fokus på social og politisk bæredygtighed	SDG som pædagogisk rettesnor
AO/BSR, SDU	x	x	x	x
Security Risk Management, KU		x		
Human Security, AU			x	
Global udvikling, KU			x	
Development and International Relations, AAU			x	
International Development Studies, RUC			x	
Jura, KU, AU, SDU	x			
Statskundskab, KU, AU, SDU		x		
International Security and Law, SDU	x	x		

BSR konkurrerer dermed ikke med andre uddannelser, men bidrager til øget sammenhæng i uddannelsessystemet via nye muligheder for en række bachelorer. Placeringen i Sønderborg (i forvejen internationalt orienteret miljø) er ligeledes med til at differentiere ift. lignende uddannelser og skabe en øget geografisk sammenhæng i uddannelsessystemet.

Uddybende bemærkninger

På Institut for Statskundskab, SDU kan der tages enkelte valgfag i bæredygtighed, for eksempel et BA sommerkursus i EU institutioner og FNs Verdensmål. Hverken for Jura, Statskundskab eller MOISL er dette dog hovedfokus, og dimittenderne fra disse uddannelser kan derfor ikke opnå samme kompetencer på dette felt, som AO-uddannelsen i BSR tilbyder.

Beskriv rekrutteringsgrundlaget for ansøgte, herunder eventuelle konsekvenser for eksisterende beslægtede udbud. Besvarelsen må maks. fylde 800 anslag

Uddannelsen i BSR's kombination af juridiske og statskundskabsrelaterede aspekter og høje erhvervsrelevans gør den interessant for bachelorer inden for en lang række bacheloruddannelser, særligt inden for det samfundsvidenskabelige område. Desuden tænkes den udbudte uddannelse som en passende overbygning til den engelsksprogede bacheloruddannelse i European Studies, som SDU allerede udbyder på Campus Sønderborg. Hermed skaber AO-uddannelsen en naturlig bro i det danske uddannelsessystem idet bachelorer fra denne uddannelse dermed får en relevant videreuddannelsesmulighed i det i forvejen internationalt orienterede miljø i Sønderborg.

Beskriv kort mulighederne for videreuddannelse

Ud fra de nuværende regler er en akademisk overbygningsuddannelse i sig selv ikke adgangsgivende til andre uddannelser. Ud over de oplagte beskæftigelsesmuligheder efter dimission vil uddannelsens dimittender dog på baggrund af den gennemførte bacheloruddannelse kunne søge optagelse på en række kandidatuddannelser med udvidede muligheder via de erhvervede fagligheder i den akademiske overbygningsuddannelse.

Uddannelsen vil - på linje med bacheloruddannelser - i kombination med mindst 2 års relevant erhvervserfaring efter uddannelsens gennemførelse give mulighed for optagelse på en masteruddannelse.

Forventet optag på de første 3 år af uddannelsen. Besvarelsen må maks. fylde 200 anslag

Vi forventer et optag på mellem 20-30 studerende fra uddannelsens opstart. Dette tal kan stige til 50-60 studerende i de følgende år, idet potentielle studerende får bedre kendskab til uddannelsen.

Hvis relevant: forventede praktikaftaler. Besvarelsen må maks. fylde 1200 anslag

Ikke relevant

Øvrige bemærkninger til ansøgningen

SDU har modtaget udviklingsmidler fra UFM til arbejdet med uddannelsen.

Hermed erklæres, at ansøgning om prækvalifikation er godkendt af institutionens rektor

Ja

Status på ansøgningen

Afslag

Ansøgningsrunde

2021-1

Afgørelsesbilag - Upload PDF-fil

A6F Afgørelsesbrev.pdf

Samlet godkendelsesbrev - Upload PDF-fil

AO i bæredygtig styring og ret

Bilag til prækvalifikationsansøgning den 1. februar 2021

Overblik over arbejdsmarkedsbehov for den etårige akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret

Indhold

1. Indledning	2
2. Metode	3
3. Rapporter i undersøgelsen	3
4. Kvalitativ aftagerundersøgelse	3
5. Kvantitativ aftagerundersøgelse	7
6. Konkrete samarbejdsaftaler	9
7. Opsummering	9
8. Resultater	9
9. Rapporter i undersøgelsen	9
10. Kvalitativ aftagerundersøgelse	16
11. Kvantitativ aftagerundersøgelse	21
12. Konklusion	22

Indledning

Dette bilag giver et overblik over de kilder, som vi har trukket på i udviklingen af den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret (BSR) baseret på FN's 16. Verdensmål 'Fred, Retfærdighed og Stærke Institutioner' (SDG 16¹), og denne ansøgning. Bilaget indeholder data og argumenter for at arbejdsmarkedet får brug for dimittenderne af uddannelsen og at dimittender efter endt uddannelse kan finde jobs i Danmark. Bilaget trækker på en række rapporter, notater og andre gennemgange af fremtidens arbejdsmarked, der fremhæver behovet for dimittender indenfor samfundsmæssig bæredygtighed og muligheder for vækst og udvikling i det private erhvervsliv gennem øget fokus på ansvarlig forretningspraksis og ESG (environmental, social, and corporate governance). Bilaget giver indblik i centrale diskussioner om fremtidens arbejdsmarked og behovet for medarbejdere med stærke kompetencer inden for social og politisk bæredygtig udvikling, ansvarlig forretningspraksis og udviklingsarbejde på linje med, hvad den foreslåede uddannelse fokuserer på. Bilaget indeholder ligeledes en kvalitativ og en kvantitativ aftagerundersøgelse, der underbygger vores konklusioner om dimittendernes erhvervsmuligheder efter endt uddannelse.

SDUs nye akademiske overbygningsuddannelse understøtter især Danmarks arbejde for en international retsorden baseret på grundlæggende værdier som demokratiske retsstatsprincipper og menneskerettigheder. Uddannelsen bæredygtig styring og ret styrker dimittenders kompetencer ved at give dem teoretiske, metodiske og analytiske færdigheder og kompetencer til at håndtere de udfordringer, de står over for nu og i fremtiden. Dette inkluderer politologiske og juridiske redskaber og metoder til at håndtere omskiftelige udfordringer i et globalt risikolandskab på et højere fagligt niveau samt evnen til at reflektere over vigtige udfordringer i forhold til bæredygtig udvikling på deres konkrete arbejdspladser. Dette gælder risiko-evaluering og -management, stakeholder management, styrkelse af institutioner og globalt samarbejde med inspiration samt læring fra andre sektorer og internationale kontekster til værdiskabelse for det danske samfund og opnåelse af FNs verdensmål. Dimittenderne vil efter endt uddannelse kunne håndtere konkrete problemstillinger med øget faglighed og metodisk styrke, eksempelvis inden for investeringsbeslutninger, politiske risikovurderinger eller internationale samarbejdsaftaler, hvor økonomiske, politiske, kulturelle samt menneskeretlige aspekter skal inddrages. Overbygningsuddannelsen dækker også områder såsom udviklingsamarbejde, den vellykkede forhandling og implementering af samarbejdsaftaler, korruption, beskyttelse af danske investeringer i udlandet mod ulovlige indblanding samt virksomheders sociale ansvar (CSR) og compliance.

Som det fremgår af dette bilag, har mange organisationer i Danmark øget fokus på aktiviteter i udviklingslande såsom risikovurderinger, compliance og bæredygtig forretningspraksis. Vores gennemgang af relevante rapporter viser ligeledes, at nøgleaktører såsom regeringen, dansk erhvervsliv og danske NGO'er alle ønsker at prioritere indsatsen for at opnå FNs verdensmål, mindske korruption samt styrke fredsinitiativer og lokale institutioner gennem arbejde med SDG 16.

Særligt er social og politisk bæredygtighed og ansvarlig forretningspraksis et stort vækstområde for dansk erhvervsliv. Dimittenderne fra BSR vil være særligt uddannet inden for projekter relateret til vækstmarkeder og højrisikolande og kan fungere som mæglere mellem markedsrelaterede og politikrelaterede faktorer, der er relevante i internationalt samarbejde. De vil sikre en mere effektiv levering af dansk udviklingsbistand samtidig med at styrke Danmarks arbejde for at fremme bæredygtig udvikling. Derudover kan dimittender hjælpe med at skabe indtægter i udlandet og beskytte danske aktiver

---

¹ Forkortelsen i dette bilag, SDG 16 følger FNs Verdensmål på engelsk, *Sustainable Development Goals*

på udenlandske markeder mod unødige politiske indblandinger, hvilket sikrer vækst og forretningsudvikling i Danmark.

Metode

Som led i udviklingsarbejdet med den akademiske overbygningsuddannelse i 'bæredygtig styring og ret' har Institut for Statskundskab og Juridisk Institut på Syddansk Universitet foretaget undersøgelser af behovet for og relevansen af denne uddannelse på det danske arbejdsmarked. I det følgende beskrives, hvorledes institutterne har arbejdet med at dokumentere behovet for overbygningsuddannelsen gennem rapporter, en kvalitativ og en kvantitativ aftagerundersøgelse, samt hvordan et konkret samarbejde er blevet etableret med vigtige aftagere og interessenter.

Rapporter i undersøgelsen

Det første led i undersøgelsen er en gennemgang af 19 forskellige rapporter fra nøgle-aktører såsom FN, World Economic Forum, Udenrigsministeriet, Dansk Industri, EU, Sustainable Development Goals Fund, Danske NGO'er og Region Syddanmark. Her har vi kigget på rapporternes fremstilling af behovet for at arbejde med FNs verdensmål og det store økonomiske, udviklingsmæssige og menneskelige potentiale der ligger i dette arbejde. Alle rapporter påpeger vigtigheden af at arbejde målrettet med FNs verdensmål og fastslår behovet for kvalificeret arbejdskraft i fremtiden. Flere af rapporter peger ligeledes på det store vækstpotentiale, der eksisterer for erhvervslivet ved at arbejde med bæredygtig udvikling.

Kvalitativ aftagerundersøgelse

Den kvalitative del af aftagerundersøgelsen bygger på interviews med 14 private og offentlige aftagere. I undersøgelsen er der lagt vægt på at inkludere firmaer fra nærområdet i Sønderjylland. Aftagerne er ligeledes udvalgt for at repræsentere en bred vifte af brancher, der alle arbejder med international eksport og handel eller udviklingsarbejde, og hvor dimittenderne efter endt uddannelse kunne finde job²:

- Offentlig forvaltning og kommuner
- Medlemsorganisationer
- Medicinalindustri og farma
- Fremstillingsvirksomheder
- Bank og finansvirksomheder
- Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser
- Eksterritoriale organisationer og organer

Eftersom jobdannelsen i Danmark er størst blandt private arbejdsgivere, har vi i undersøgelsen været interesseret i flest aftagere fra erhvervslivet. Fordelingen af aftagere mellem privat og offentlig sektor i den kvalitative behovsundersøgelse er således 50% fra det private, 29% fra NGO og andre foreninger (herunder Dansk Industri) og 21% fra det offentlige (se tabel 1). Overvægten af private virksomheder afspejler ligeledes en stor interesse for kompetencer inden for bæredygtig udvikling og SDG i erhvervslivet. Som vores rapportundersøgelse viser, forbereder virksomheder i den private sektor sig på en stor vækst inden for netop dette område i fremtiden og den kvalitative undersøgelse understøtter denne konklusion.

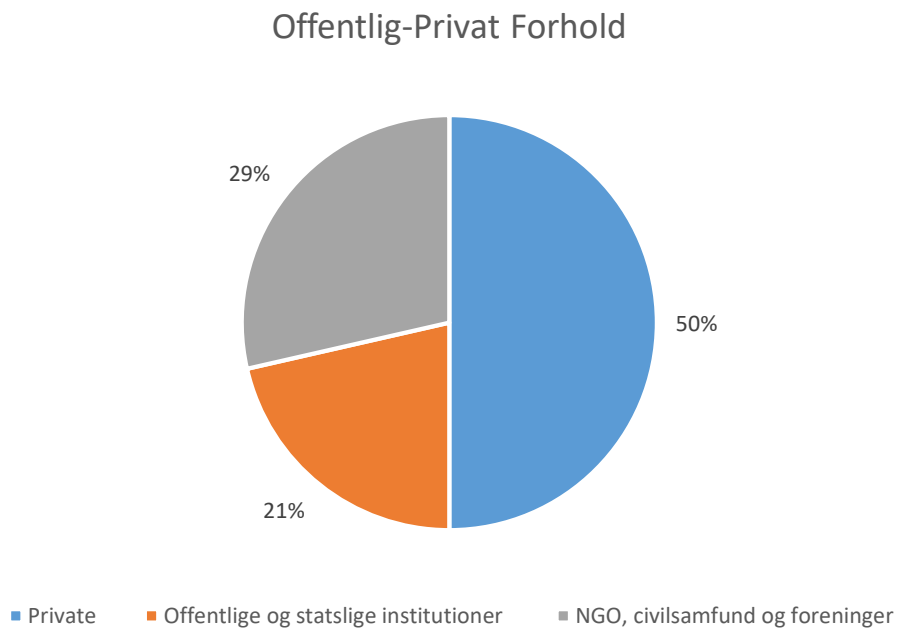
---

² Brancherne er defineret ud fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR). Den konkrete fordeling kan ses i figur 2

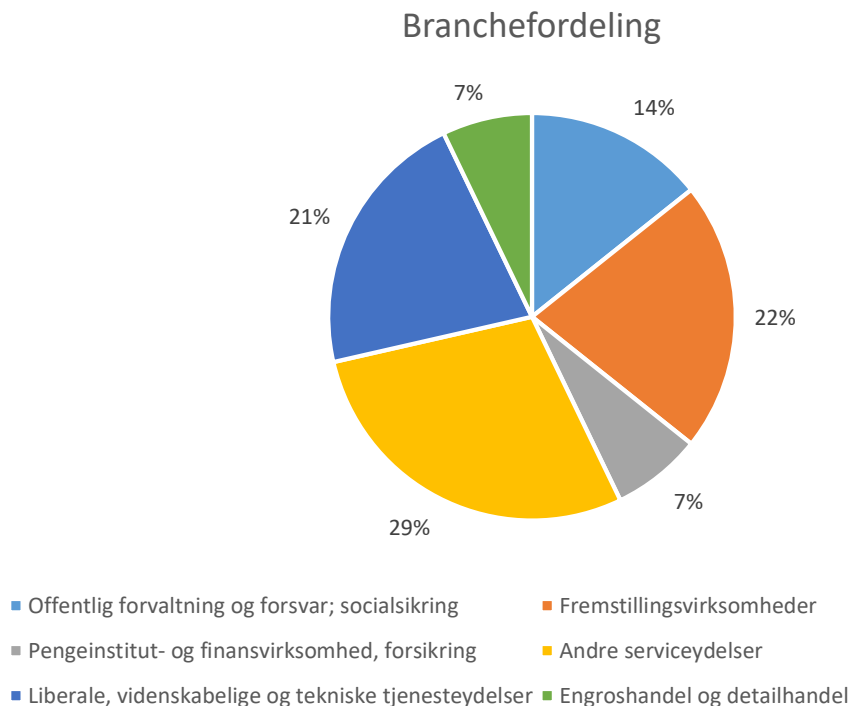
Tabel 1 - Aftagerfordeling

	Offentlige og statslige institutioner	Private	NGO, civilsamfund og foreninger
Navn	Uddannelse og mobilitet (Region Syddanmark) Institut for menneskerettigheder Udenrigsministeriet	Carlsberg Lego Nordea Danfoss Kammeradvokaten Novo Nordisk Grundfos	Mellemfolkeligt Samvirke Oxfam IBIS Folketingets 2030 Netværk (Venstres Folketingsgruppe) Dansk Industri
Antal	3	7	4
%	21	50	29

Figur 1 - Diagram over aftagerfordeling

Figur 2 - Branchefordeling af respondenter fra kvalitativ undersøgelse

Aftagerne dækker både offentlige og private aftagere, primært i Hovedstadsområdet og Region Syddanmark, hvor uddannelsen etableres (se tabel 2). De kompetencer som dimittenderne vil opnå, vil dog også være attraktive for aftagere andre geografiske steder end i Hovedstaden og Region Syddanmark. Dimittenderne forventes at være mobile og kunne tage job i hele Danmark, men vi har bevidst valgt at inddrage en høj andel lokale aktører, eftersom uddannelsesstedet er beliggende i Sønderborg. I aftagerundersøgelsen har vi derfor stilet efter en lokal forankring, således at dimittender kan forvente at finde job tæt på deres uddannelsessted.

Tabel 2 - Regionsfordeling

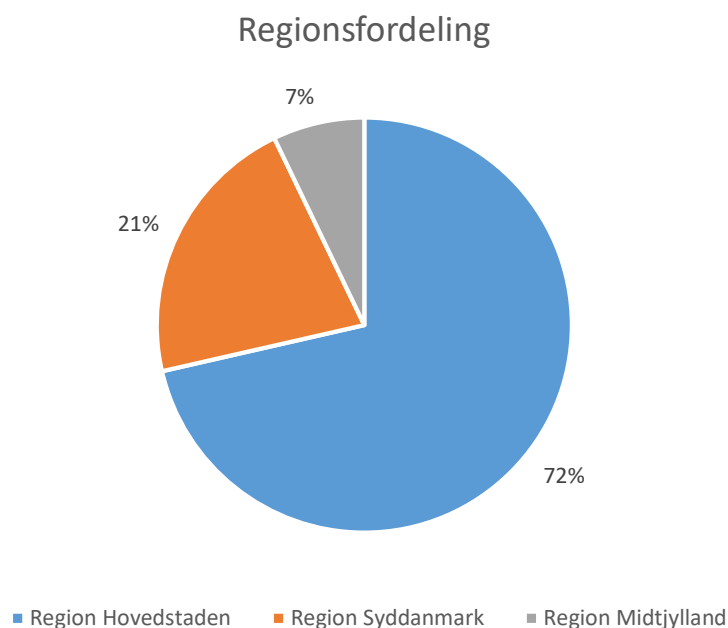
Region	Antal	%
Region Hovedstaden ³	10	72
Region Syddanmark ⁴	3	21
Region Midtjylland ⁵	1	7

³Carlsberg, Nordea, Dansk Industri, Kammeradvokaten, Novo Nordisk, Mellempfolkeligt Samvirke, Institut for menneskerettigheder, Venstres Folketingsgruppe, Udenrigsministeriet og Oxfam IBIS

⁴Uddannelse og mobilitet (Region Syddanmark), Lego, Danfoss

⁵Grundfos

Figur 3 - Diagram over regionsfordeling af aftagere fra kvalitativ undersøgelse

Respondenterne har fået forelagt dokumenter med uddannelsens kompetenceprofil, forslag til struktur og semesterplan samt en beskrivelse af uddannelsens mål og erhvervsigte. Herefter er de blevet bedt om at forholde sig til behovet for dimittender med denne uddannelsesbaggrund. De er blevet bedt om at forholde sig til følgende spørgsmål:

- Forudser du en vækst i fokus på bæredygtighed og ansvarlig forretningspraksis (ansvarlig produktion og investeringer) i fremtiden for din organisation?
- Hvad ville en kandidat specialiseret i FNs verdensmål og bæredygtig udvikling kunne tilføre til din virksomhed/organisation?
- Hvordan vurderer du indholdet i uddannelsen?
  - Er der noget, du synes mangler?
- Hvilke jobfunktioner tænker du at personer med disse fagligheder kunne bestride?
  - Er der bestemte opgaver, hvor sådan en medarbejder vil være særligt værdifuld?
  - Kan du retrospektivt beskrive en konkret situation på dit arbejde, hvor en kandidat der mestrede verdensmålene og bæredygtig udvikling ville have været brugbar?
- Hvordan vurderer du, at denne uddannelse er på engelsk og ikke på dansk?

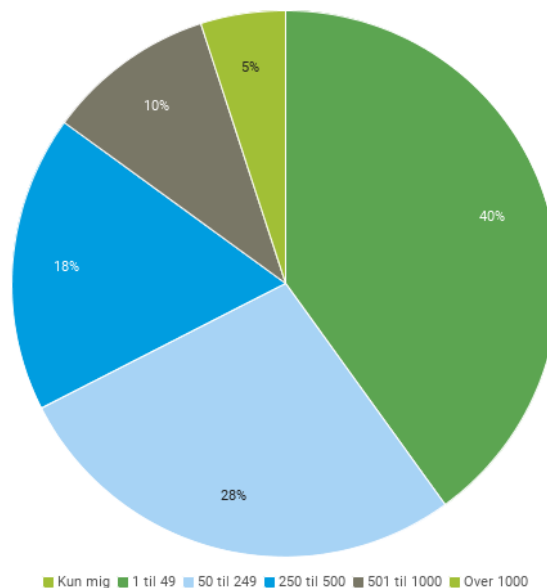
Overordnet set gav aftagerne klart udtryk for, at dimittenders tværfaglige fokus på både politiske og juridiske spørgsmål er positivt og at dette giver dimittender en anden og fordelagtig profil sammenlignet med rene jurister og scient. poler. Udover aftagernes vurderinger af behovet for uddannelsen og deres interesse for dimittender, har de også givet væsentligt input til, hvordan den akademiske overbygningsuddannelsens indhold kunne struktureres anderledes. Dette input er der taget højde for i det videre arbejde med at udvikle uddannelsen og dens kompetenceprofil, eksempelvis i udbuddet af valgfag.

Aftagerne har fremhævet øget brug af konkrete cases i uddannelsen og udtrykt et ønske om øget integrering af mulige arbejdsgivere under uddannelsen, i form af workshops, gæsteoplæg virksomhedsbesøg mm. Disse konstruktive input har vi ligeledes taget højde for i det videre arbejde med uddannelsen. Derfor afspejler den endelige uddannelsesstruktur med fokus på empirisk funderet, case-baseret læring i høj grad aftagernes ønsker og input. Vi har ligeledes øget fokus på praktik i forhold til teori i visse fag såsom 'Regulation of Cross-border Business and International Economic Law' og 'Governance in inclusive societies'. Ligeledes er der lagt øget fokus på kulturforståelse, interessentanalyse og viden om internationalt samarbejde i det videre arbejde med kurserne, eftersom aftagerne konkret ønskede mere af dette.

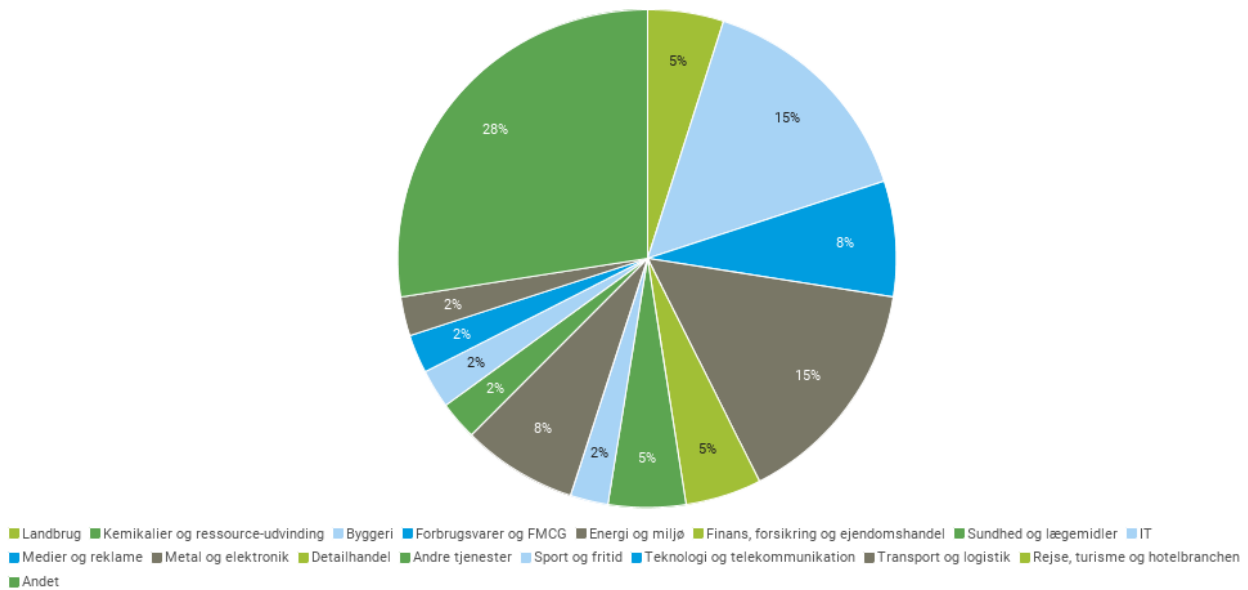
Kvantitativ aftagerundersøgelse

Den kvantitative del af aftagerundersøgelsen bygger på en webbaseret survey. Vi anvendte SDU-interne databaser som rekrutteringskanal og distribuerede et spørgeskema via direkte e-mails til de respektive kontakter. Endvidere blev en invitation til undersøgelsen distribueret via LinkedIn gennem diverse faglige netværk. Samlet set modtog vi svar fra 40 organisationer, primært små og mellemstore virksomheder (SMV'er) – se figur 4. Disse virksomheder har base i Danmark og dækker over en bred vifte af brancher (se figur 5).

Figur 4 - Diagram over antal ansatte af aftagere fra kvantitativ undersøgelse

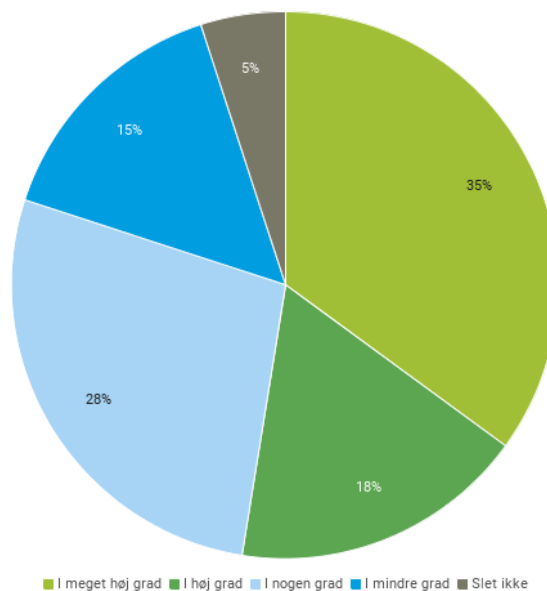
Figur 5 - Branchefordeling af respondenter fra kvantitativ undersøgelse

Deltagerne i undersøgelsen blev først præsenteret for en beskrivelse af den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret og uddannelsens kompetenceprofil. Derefter blev de bedt om at besvare 10 spørgsmål, der relaterer til 1) deres stilling og virksomhed/organisation, 2) deres virksomhed/organisations behov for at arbejde med social og politisk bæredygtighed, og 3) uddannelsens relevans i forhold til deres virksomhed/organisation.

Vi har målrettet vores undersøgelse til medarbejdere, der er ansvarlige for rekruttering eller er involveret i rekrutteringsprocessen. 81% af respondenterne oplyser, at de er involveret i ansættelsesprocessen fra nogen til meget høj grad, og 15% er en del af ansættelsesprocessen i mindre grad (se figur 6).

Figur 6 – Inddragelse i ansættelsesprocessen af respondenterne

Konkrete samarbejdsaftaler

Institut for Statskundskab og Juridisk Institut på Syddansk Universitet har sideløbende med aftagerundersøgelsen indgået en konstruktiv dialog med udvalgte interessenter med det formål at etablere en 'case-bank'. Case-banken indeholder konkrete eksempler på problematikker relateret til politisk og social bæredygtig udvikling og skal bruges i undervisningen for at ruste de studerende bedst muligt til de udfordringer, danske organisationer og virksomheder står over for. Toneangivende institutioner såsom Mellempfolkeligt Samvirke, Dansk Industri, Kammeradvokaten og Danfoss har allerede indvilliget i at bidrage med cases til brug i undervisningen.

Der er ligeledes en klar vision om, at et særskilt aftagerpanel skal nedsættes og benyttes aktivt løbende i både arbejdet med at udvikle overbygningsuddannelsen i bæredygtig styring og ret og sikringen af, at den kommer godt fra start. Her vil vi tilstræbe repræsentativitet både i faglig og regional forankring, således at aftagerne både har fagligt relevant input samt en tilknytning til uddannelsesstedet i Region Sønderjylland.

Opsummering

I perioden april-november 2020 er der således foretaget en systematisk gennemgang af relevante rapporter og undersøgelser samt en klar interessentdialog med relevante aftagere. Konklusionerne af dette arbejde præsenteres og dokumenteres i de følgende afsnit. På baggrund af disse undersøgelser vurderer Institut for Statskundskab og Juridisk Institut, at den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret baseret på SDG 16 har stor relevans på det fremtidige danske arbejdsmarked.

Resultater

Rapporter i undersøgelsen

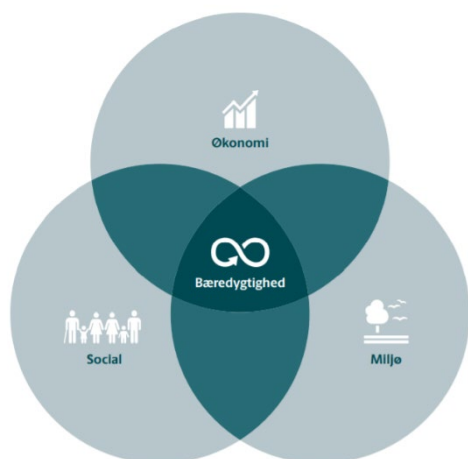
I dette afsnit præsenteres resultaterne fra den systematiske gennemgang af 19 rapporter, der dokumenter behovet for dimittender med kompetencer indenfor FNs verdensmål 16 og politisk og social bæredygtighed.

Bæredygtig udvikling i en globaliseret verden

Flere rapporter indikerer, at dimittender uddannet i konfliktløsning, stærke institutioner, social og politisk bæredygtighed og med en politisk-juridisk faglighed vil være særligt attraktive i fremtiden, hvilket netop er kompetenceprofilen for dimittender i bæredygtig styring og ret. I World Economic Forum's 'Global Risk Report' (2020) peges der på, at fremtidens risikolandskab formes af et stadigt mere utrygt geopolitisk miljø, hvor globale institutioner testes til bristepunktet. Finansiell ustabilitet, dårlige samarbejdsrelationer mellem lande, øget politisk polarisering og tab af politisk legitimitet grundet institutionelle svagheder verden over er alle vigtige fremtidige udfordringer. Rapporten peger på at multilaterale forbindelser, internationale institutioner og samarbejder mellem det private og offentlige er vejen til at minimere risiko og sikre global stabilitet og vækst. AO-uddannelsen BSR træner dimittender til fremtidens arbejdsmarked og risikolandskab med en solid baggrund i både jura og politik og fag såsom 'War and Peace: Introduction to conflict resolution' opbygger kompetencer i konfliktløsning og stærke institutioner. Dimittendernes fokus på at styrke institutioner globalt og sikre fred vil være værdifulde i forhold at modstå fremtidige risici og global ustabilitet.

Af den foregående regeringens egen rapport, 'Handlingsplan for FN's verdensmål' (2017), fremgår det at regeringen ønsker en sammenhængende strategi for Danmarks arbejde med verdensmålene. Rapporten fremhæver den synergi, der opstår i arbejdet med bæredygtighed (se figur 7), når partnerskaber på tværs af det danske samfund fremmer FNs verdensmål sammen.

Figur 7 - Forskellige former for bæredygtighed, 'Handlingsplan for FN's verdensmål' (2017)

I rapporten italesættes et ønske om at understøtte virksomhedernes engagement i verdensmålene samt støtte sammenhængende politikker for bæredygtig udvikling og global udvikling. Specifikt skriver den foregående regering, at arbejdet med verdensmålene er 'afgørende for at forbedre produktiviteten, tiltrække investeringer og skabe flere private jobs' ('Handlingsplan for FN's verdensmål', 2017 s. 15). Det er særligt inden for netop disse områder at dimittenderne fra uddannelsen i bæredygtig styring og ret vil være brugbare (se tabel 3) og gennem eksempelvis faget 'Governance in inclusive societies', får studerende konkrete kompetencer indenfor stabile institutioner og social og politisk bæredygtig regering. I rapporten er opstillet flere konkrete målsætninger, der relaterer til specifikke verdensmål og en række indikatorer, der viser fremskridt frem mod verdensmålet. I dette bilag har vi udvalgt de målsætninger og indikatorer, som BSR-uddannelsen relaterer sig specifikt til og som involverer et øget fokus på ansvarlighed og etisk forretningsførelse og de sociale og politiske problemstillinger i arbejdet med udviklings- og vækstlande. Her er det tydeligt, at BSR-uddannelsen dækker over flere vigtige aspekter af Danmarks arbejde med verdensmålene såsom konfliktløsning, ligestilling, ansvarlige investeringer, effektive skattesystemer, menneskerettigheder, anti-korruption, stabilitet og bekæmpelse af ekstremisme. Uddannelsen kan derfor uddanne fagligt stærke medarbejdere med ekspertise i SDG 16, der i høj grad er relevante for både private og offentlige aktører og hvis kompetencer passer ind i overordnede strategier for Danmarks arbejde med FN's verdensmål.

Tabel 3 - Regerings politiske og sociale mål for bæredygtighed, 'Handlingsplan for FN's verdensmål' (2017)

Målsætning	Indikator	Verdensmål
Prioritet 1 – Vækst og velstand (p. 15)		
5. At sikre et effektivt skattesystem og skattepolitik, der giver incitament til at arbejde og forbedre familiernes økonomi, og som er mere enkelt og konkurrencedygtigt for erhvervslivet.	Nettovirkningen af diskretionære skattetiltag.	1, 8, 16
7. Fremme partnerskaber og investeringer i udviklingslande, der kan bidrage til at skabe bæredygtig vækst og udvikle den private sektor både i udviklingslande og i Danmark.	Mobilisering af total og privat kapital gennem Danidas erhvervsplatform.	1, 6, 7, 8, 9, 11,12,13,15, 17 ⁶

⁶ Ikke direkte relation til SDG 16, men er stadigvæk relevant re politisk risiko og CSR aspekter

Prioritet 2 – Mennesker (p. 16)		
17. Fremme af en virksom indsats til voksne og børn udsat for vold i nære relationer.	Opfølgning på indsatsen i den nationale enhed mod vold i nære relationer.	5, 16
19. Opretholdelse af Danmarks rolle som aktiv international fortaler for ligestilling og seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder.	En markant og synlig dansk indsats i EU og FN.	3, 4, 5, 10, 16
Prioritet 4 – Fredelige og trygge samfund (p. 18)		
30. Fastholde Danmarks position blandt verdens mindst korrupte lande.	Korruption måles ved Transparency international rangliste	16
31. Værne om ytringsfriheden.	Ytringsfrihed måles ved Freedom House frihedsscore	16
32. Fremme af et velfungerende og tilstedeværende politi.	Tilførsel af ressourcer ifm. politiets flerårsaftale (2016-2019).	16
33. Der skal slås hårdt ned på rocker- og bandemedlemmers kriminalitet	Der følges op på initiativerne i aftalen om Bandepakke III - Bander bag tremmer.	16
34. Forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme, radikaliserings og terror	Regeringen fastholder et styrket fokus på bekæmpelse af ekstremisme, radikaliserings og terror.	16
35. Fremme af en international retsorden baseret på grundlæggende værdier som demokratiske retsstatsprincipper, menneskerettigheder og ligestilling.	Regeringens internationale indsats, herunder kandidatur til FN's Menneskerettighedsråd 2019-2021	16
36. Bidrage til beskyttelse af sårbare mennesker og øget modstandsdygtighed i udviklingslandene.	Disponeringen af udviklingsbistanden vil bidrage til at øge modstandsdygtigheden i udviklingslandene.	16
37. Fremme international stabilitet og sikkerhed gennem bidrag til internationale militære operationer og freds- og stabiliseringsopgaver.	Øget stabilitet og sikkerhed i områder med danske militære og ikke-militære bidrag.	16

COVID-19 krisen har ligeledes sat vigtigheden af verdensmålene i perspektiv. Forskere ved Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS) har blandt andet peget på, at COVID-19 er med til drive spændinger mellem Iran og Saudi-Arabien og forværre humanitære kriser i Mellemøsten (Jyllandsposten 13. april 2020), bidrage til ustabilitet i Østafrika (Globalnyt 20. marts 2020), skabe politiske problemer i Brasilien (Ræson 20. marts 2020). Den globale pandemi har både vist eksempler på fundamentale udfordringer mellem landene i forhold til samarbejde og vidensdeling samt sat fokus på vigtigheden af innovation, public-private partnerships (PPP), samfundssind og store individuelle og samfundsmæssige adfærdændringer. Disse elementer er ligeledes fundamentale i opnåelsen for FNs verdensmål og viser, hvor afgørende det er at uddanne fremtidig arbejdskraft med de rette kompetencer i forhold til internationalt samarbejde, bæredygtig udvikling og institutionsudvikling. COVID-19 krisen kan accelerere autoritære tendenser i verden og anskueliggør vigtigheden af, at danske firmaer og offentlige instanser har ressourcerne til at sikre internationalt samarbejde.

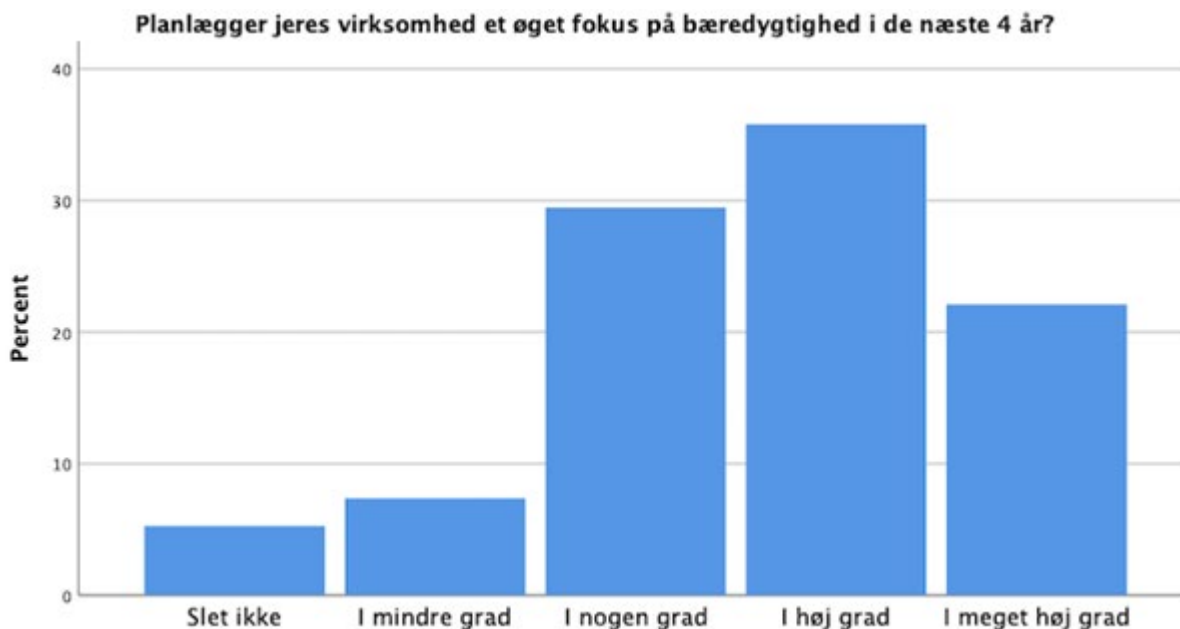
Direktør i Verdens Bedste Nyheder og administrerende direktør i Realdania Thomas Ravn-Pedersen og Jesper Nygård, argumenter ligeledes for, at FN verdensmål er opskriften, når vi efter COVID skal i gang med at skabe en sundere og mere bæredygtig verden (Politiken 28. april 2020).

Erhvervslivet

FNs mål for bæredygtig udvikling (SDG) er også i høj grad attraktive for det private erhvervsliv. Ifølge en spørgeskemaundersøgelse blandt 136 små og mellemstore danske firmaer foretaget af Institut for Marketing & Management ved SDU i 2020, siger 74,8%, at bæredygtighed er blandt de færdigheder, de

kigger på i rekrutteringen af nye medarbejdere. Mere end 90% af virksomhederne vil i stigende grad arbejde med bæredygtighedsspørgsmål i de næste 4 år og sætte øget fokus på dem ift. Forretningsudvikling (se figur 8):

Figur 8 - Bæredygtighed og dansk erhvervsliv i fremtiden

Selvom Danmark er et af verdens mindst korrupte lande, går en stigende andel af den danske eksport til markeder med store korruptionsproblemer. Her kan dimittenderne være særligt værdifulde i forhold til risikovurderinger, CSR, compliance og hjælpe virksomhederne til at arbejde målrettet med FNs verdensmål og bæredygtig udvikling. Tal fra Dansk Industri viser, at mens 25 pct. af den danske eksport i 2005 gik til markeder med massive korruptionsproblemer, steg andelen til næsten 35 pct. i 2015:

- 2005: 25,42 pct.
- 2007: 27,24 pct.
- 2009: 28,22 pct.
- 2011: 30,29 pct.
- 2013: 32,69 pct.

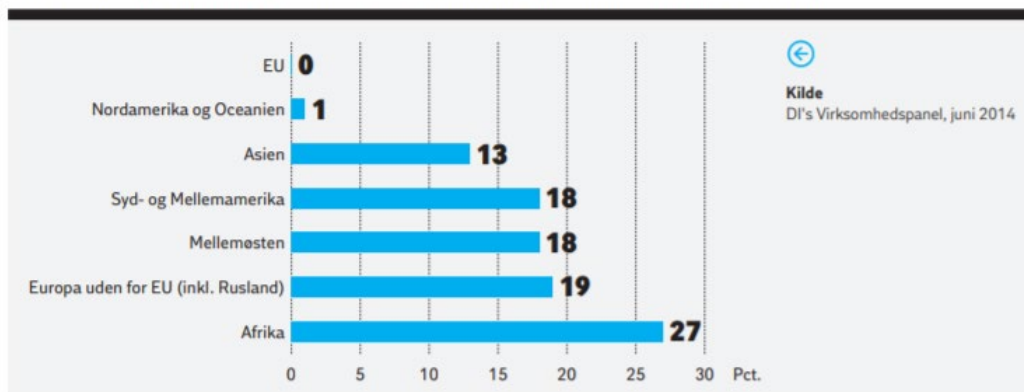
Kilde: Dansk Industri, udarbejdet for Finans 2015

Dansk Industri pointerer i rapporten, 'Korruption som Udfordring – ikke show-stopper' (2015), at korruption er en konkret udfordring for mange danske virksomheder og en risiko, de bliver nødt til at kunne håndtere i fremtiden. Dette gælder særligt for de områder, hvor dansk eksport er i vækst såsom Latinamerika, Afrika og Asien (se figur 9).

Figur 9 - Korruption og danske vækstmarkeder

Korruption er især en udfordring på nye vækstmarkeder

Andel af danske virksomheder der oplever bestikkelse og korruption som en udfordring i forbindelse med eksport

Dansk Industri giver en oversigt over Danmarks vigtigste eksportmarkeder i udviklingslande og deres plads på Transparency Internationals korruptionsindeks, der dækker 175 lande og hvor Danmark selv ligger i den absolutte top. I Afrika er Danmarks to største eksportmarkeder Sydafrika og Egypten, der rangerer som henholdsvis nr. 67 og 94 på Transparency Internationals korruptionsindeks. I Asien er Kina Danmarks største handelspartner og indtager den lave plads som nr. 100 på indekset. Indien har ligeledes et relativt højt korruptionsniveau med en 85. plads. I Mellemøsten er Tyrkiet Danmarks anden største handelspartner og er placeret relativt højt som nr. 64. I Syd- og Mellemamerika er Brasilien danske virksomheders største eksportmarked med et korruptionsniveau på højde med Tyrkiets. I gruppen af lande, som tilhører "det øvrige Europa", er Rusland Danmarks tredjestørste eksportmarked. Rusland placerer sig helt nede på en 136. plads i korruptionsindekset med en høj risiko for korruption. Mexico er også et vækstmarked, som danske virksomheder har en stigende interesse i. Også her er korruptionsniveauet højt, hvor Mexico indtager pladsen nr. 103 på Transparency Internationals korruptionsindeks.

Korruption er altså en stor og markant udfordring for danske firmaer i vækstlande og Danmarks største eksportmarkeder ('Korruption som Udfordring – ikke show-stopper', s. 2). Korruption er ligeledes en stor barriere for danske datterselskaber. En tredjedel af de i alt cirka 12.000 danske datterselskaber ligger i ikke-vestlige lande, hvor virksomhederne i nogen grad oplever problemer med korruption.

Chefkonsulent hos DI Christine Jøker Lohmann har udtalt til Finans, at danske virksomheder er nødt til at sørge for, at deres medarbejdere er klædt bedre på til at håndtere korruption ('Danske virksomheder kaster sig over korrupte lande', Finans 2015). Her ville dimittender med en baggrund inden for korruptionsbekæmpelse og bæredygtig udvikling af institutioner være særdeles værdifulde. Transparency International peger ligeledes på, at danske virksomheder fremover vil blive mere udsatte for korruption og bestikkelse og dette stiller krav til deres medarbejders kompetencer⁷. En stor del af væksten i dansk eksport går netop til Østeuropa og Asien, hvor korruption er meget udbredt og hvor BSR dimittender ville være særligt attraktive for danske firmaer.

SDUs BSR dimittender vil være stærke inden for bæredygtig udvikling og have særlige kompetencer i forhold til at bekæmpe korruption, eksempelvis fra faget 'Regulation of Cross-border Business and International Economic Law', der omhandler international handel på tværs af grænser. Korruption indebærer juridiske og administrative byrder for danske virksomheders eksport og drift i udlandet og har

⁷ <https://transparency.dk/korruption/korruption-i-udlandet/>

betydelige direkte økonomiske konsekvenser. Således rapporterer 53 pct. af de adspurgte mindre og mellemstore virksomheder i en rapport fra Verdensbanken og OECD, at de har betalt op mod 10 pct. af deres årlige omsætning som uofficielle betalinger til offentligt ansatte ('Improving Co-operation between Tax Authorities and Anti-Corruption Authorities in Combating Tax Crime and Corruption', 2018). For store virksomheder svarede 36 pct., at de har betalt op mod seks pct. af deres årlige omsætning til samme formål. Undersøgelse fra Verdensbanken og OECD viser, at konsekvenserne af korruption - herunder juridisk usikkerhed, administrative meromkostninger og økonomiske tab - i høj grad er med til at hæmme investeringslysten hos vestlige virksomheder. Her kan BSR dimittenderne være med til at støtte op om dansk erhvervsliv med konkrete kompetencer inden for anti-korruption og investeringsbeskyttelse.

En ny rapport udarbejdet af Dalberg for Udenrigsministeriet, 'A World of Opportunities for Danish Businesses' (2019) pointerer netop, at FNs verdensmål skal ses som en mulighed og ikke en hæmsko for dansk erhvervsliv. Her anslås FNs verdensmål at åbne for forretningsmuligheder på op mod 400 milliarder kr. for danske virksomheder frem mod 2030.

Denne rapport indikerer, at verdensmåls-specialister vil være nødvendige i fremtiden, eftersom verdensmålene bliver fortsat mere vigtige for danske firmaer. Dette gælder både for de produkter og tjenester, firmaerne leverer, men også deres forretningskulturer, der er i forandring. Rapporten peger på, at de væsentligste forhindringer indebærer '[ikke-fungerende] bureaukrati, mangel på netværk, korruption, uklare skatter og tariffer og mangel på talent' ('A World of Opportunities for Danish Businesses', 2019 s.6). Der er dog behov for specialiseret arbejdskraft, der kan støtte firmaerne i deres engagement med udviklingslande. Netop her vil dimittender i bæredygtig styring og ret kunne hjælpe og sørge for, at danske investeringer ikke går tabt, men forvaltes på en etisk og ansvarlig måde, der skaber bæredygtig vækst. De studerende får særlige kompetencer på dette område fra faget 'Business, Human Rights and Corporate Social Responsibility', der træner dem i at bistå danske firmaers aktiviteter i udviklingslande på en ansvarlig og bæredygtig måde.

Med samme argument har John Denton, generalsekretær for International Chamber of Commerce der repræsenterer 45 millioner virksomheder verden over, udtalt til Policy Forum (2019), at FNs bæredygtige mål er essentielle for at fremtidssikre den globale økonomi. Han peger ligeledes på at verdensmålene faktisk er designet specifikt til at redde markedøkonomien og sikre stærke institutioner, der gør vækst mulig. Ifølge non-profit initiativet Business and Sustainable Development Commissions rapport, 'Better Business, Better World' (2017), giver verdensmålene markedsmuligheder for mindst 12 milliarder USD eller 82,8 milliarder kr. årligt i mulig omsætning og besparelser.

I deres verdensmålsportal 'Fra filantropi til forretning' (2020), peger Dansk Industri ligeledes på, at investorer i stigende grad satser på virksomheder, der integrerer bæredygtighed i deres forretning. Derfor er det en forudsætning for langsigtet bæredygtig adfærd, at danske virksomhederne tager ansvar for den omverden, de indgår i: 'Hvis danske virksomheder skal omsætte sit potentiale til vækst og nye arbejdspladser, kræver det en god forståelse for Verdensmålene, og hvordan de integreres i kerneforretningen.'

I en anden rapport om verdensmålene, 'Ni ud af ti danske virksomheder gør bæredygtig forretning' (2019), pointerer Dansk Industri, at ni ud af ti adspurgte danske virksomheder har introduceret bæredygtige tiltag, men at de har fokus på at forfølge virksomhedens sociale og/eller miljømæssige indvirkninger på samfundet. Seks ud af ti virksomheder har ligeledes verdensmålene som en konkret del af deres fremtidige strategi. Verdensmålene repræsenterer væsentlige forretningspotentialer for de virksomheder, som formår at levere de nødvendige løsninger og netop her er SDUs akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig

styring og ret særligt interessant for at levere kvalificeret arbejdskraft til dette nye vækstpotentiale. Ifølge Thomas Bustrup, direktør og COO i Dansk Industri, er FNs verdensmål ikke kun vigtige for bæredygtighed, men simpel 'god og sund forretning' (Pressemeddelelse vedr. rapporten 'Ni ud af ti danske virksomheder gør bæredygtig forretning' 2019). Verdensmålene rummer klare forretningspotentialer for de virksomheder, som formår at levere de nødvendige løsninger, som skal til for at løfte de globale udfordringer.

Helt konkret skaber Verdensmålene konkrete forretningsmuligheder grundet nye investeringer i sektorer, hvor danske virksomheder allerede har stærke kompetencer. Danske virksomheder indtager førstepladsen i prioriteringen af bæredygtig udvikling, ifølge IMD World Competitiveness Yearbook (2018).

Slutteligt har FN selv i samarbejde med Global Reporting Initiative udarbejdet en rapport om SDG og erhvervslivet: 'In Focus: Addressing Investor Needs in Business Reporting on the SDGs' (2018). Rapporten peger som de foregående også på værdien af samarbejde mellem NGO'er og offentlige og private aktører og fastslår vigtigheden af, at medarbejdere besidder en juridisk og institutionel forståelse af samspillet mellem private og offentlige institutioner, særligt i udviklingslande. En uddannelse baseret på FNs 16. Verdensmål er derfor værdifuld for mange aktører inden for private og offentlige erhverv og der peges konkret på værdien af en tværfaglig politologisk og juridisk faglighed i flere af rapporterne.

Eftersom en satsning på verdensmålene indebærer store krav til firmaers omstilling, vil dimittender specialiseret i disse være særligt eftertragtede og hjælpe til at integrere verdensmålene med virksomhedernes vækststrategier. Dette gælder både investeringsbeskyttelse, risikovurderinger, anti-korruption og sikring af ansvarlig og etisk forretningsførelse. Derfor er BSR dimittenderne i høj grad værdifulde for dansk erhvervsliv, som det fremgår af disse rapporter.

Syddanmark

Som beskrevet i Region Syddanmarks nye udviklingsstrategi 2020-2023, 'Fremtidens Syddanmark', skal FN's verdensmål sætte rammen for den regionale udvikling i Syddanmark. Derfor giver det en særligt interessant synergieffekt, at uddannelsen bæredygtig styring og ret etableres i Sønderborg. Regionen arbejder allerede med flere af verdensmålene og udviklingsstrategien tager afsæt i FN's verdensmål for at udvikle Fremtidens Syddanmark som en sammenhængende, attraktiv og bæredygtig region. Udviklingsstrategien peger på, at både den private og den offentlige sektor i Region Syddanmark oplever, at det er svært at finde arbejdskraft med de ønskede kompetencer og understreger vigtigheden af gode uddannelsesmuligheder i regionen, hvis den skal kunne matche arbejdsmarkedets fremtidige behov. AO-uddannelsen bæredygtig styring og ret passer derfor både tematisk, strategisk og konkret med Region Syddanmarks samlede udviklingsstrategi og understøtter denne i høj grad.

Bæredygtig udvikling i NGO-sektoren

Udover staten, kommuner og det danske erhvervsliv, er FNs verdensmål særligt en stor prioritet for danske civilsamfundsorganisationer. I rapporten 'FN's 17 Nye Verdensmål for bæredygtig udvikling kræver dansk handling lokalt og global' (2015), peger 25 danske NGO'er med Mellemløst Samvirke i spidsen på, at opnåelsen af FNs 16. verdensmål er essentielt i forhold til løsningen følgende problematikker:

- Hadforbrydelser
- Menneskehandel (omfatter såvel prostitution som arbejdskraft til visse serviceydelser)
- Fremmelse af menneskerettigheder og internationale konventioner
- Politisk gennemsigtighed
- Offentlighed (en ny lov om offentlighed i forvaltningen)

- Terrorbekæmpelse

Rapporten peger på, at Danmark i forvejen bidrager positivt til at opfylde mål 16 gennem ulandsbistanden. NGO'erne ønsker at styrke demokrati, sunde retssystemer, menneskerettigheder og frie medier. Ligeledes bør politikdialogen med samarbejdslande konsekvent fremme, at civilsamfundet sikres indflydelse og kontrol. Det er denne positive udvikling, vi kan sætte fart på gennem den akademiske overbygningsuddannelse bæredygtig styring og ret.

Baseret på vores gennemgang af 19 forskellige rapporter og med disse relevante nedslag som eksempler står det klart, at FNs verdensmål er et vigtigt satsningsområde for både offentlige og private aktører i Danmark.

Offentlige aktører vil kunne bruge BSR dimittender til at effektivisere Danmarks udviklingsbistand og til at sikre, at Danmark fortsætter med at være et foregangsland i forhold til terrorbekæmpelse, antikorruption, konfliktløsning og solide, demokratiske institutioner i verdens brændpunkter.

For private aktører og det danske erhvervsliv er udviklingslande et kraftigt vækstområde, hvor medarbejdere med specialiserede kompetencer indenfor investeringsbeskyttelse, risikovurderer og social og politisk bæredygtighed er særligt nødvendige i fremtiden.

For danske NGO'er er SDG 16. en essentiel del af flere vigtige problematikker inden for menneskehandel, ligestilling, gennemsigtighed og hadforbrydelser, hvorfor specialiseret arbejdskraft inden for dette område er særlig værdifuld. Uddannelsen bæredygtig styring og ret fremstår derfor som en værdifuld tilføjelse til det danske uddannelsessystem, hvor dimittender vil være eftertragtede både inden for det offentlige og private.

Disse konklusioner understøttes ligeledes af vores kvalitative og kvantitative aftagerundersøgelse, som vi nu vil redegøre for.

Kvalitativ aftagerundersøgelse

I forbindelse med afdækning af behovet for BSR-uddannelsen på SDU dokumenterer den kvalitative aftagerundersøgelse, at der er stor opbakning til uddannelsen. Undersøgelserne viser, at der er et stort potentiale for rekruttering af dimittender blandt aftagerne. Langt størstedelen af aftagerne gav udtryk for et nuværende og særligt fremtidigt behov for dimittender specialiseret i den samfundsmæssige, politiske og sociale aspekter af bæredygtighed. Dimittender fra uddannelsen bæredygtig styring og ret adskiller sig fra andre dimittender med baggrund inden for jura eller statskundskab ved at være tværfaglige og integrere politologiske og juridiske kompetencer med et udviklings- og bæredygtighedshensyn. I interviews med aftagere blev der tilkendegivet mange mulige brancher, som sandsynligvis også vil kunne anvende BSR dimittender både inden for det offentlige og private arbejdsmarked. Dette gælder danske offentlige organisationer på alle niveauer samt danske virksomheder, advokatfirmaer eller NGO-organisationer, der beskæftiger sig med vækst- og udviklingslande.

Dimittenderne i bæredygtig styring og ret vil som nævnt blive tværfaglige og ikke jurister eller politologer. Denne kobling findes ikke på arbejdsmarkedet i dag, og der er derfor tale om en nyskabelse til fremtidens arbejdsmarked. Det er derfor svært at sammenligne AO-uddannelsen i bæredygtig styring og ret med andre uddannelser. Eftersom den oprettes gennem et samarbejde mellem Institut for Statskundskab og Juridisk Institut og bygger på disse to fagligheder, har SDU dog ved etableringen af denne uddannelse haft for øje, at erhvervsfrekvensen for hhv. jura og statskundskab er meget høj og har holdt et stabilt niveau over flere år. Således ses det i tabel 4, at dimittender med baggrund inden for jura og statskundskab har en meget høj og stabil erhvervsfrekvens på omkring 95% i gennemsnit, hvilket vidner om et stort arbejdsmarkedsbehov for dimittender med disse og lignende kompetencer. Vi forestiller os derfor ligeledes en stor efterspørgsel

på BSR-programmets dimittender, der kombinerer forvaltningsmæssige, politologiske og juridiske og kompetencer.

Tabel 4 - Nyuddannedes beskæftigelsesgrad, målt 12-23 mdr. efter dimittenttidspunktet

Uddannelse	Institution	I beskæftigelse, % per år					
		2016	2015	2014	2013	2012	2011
Jura (samf.), kand.	Københavns Universitet	95,1	96,3	96,1	93,4	95,2	95,8
Jura (samf.), kand.	Syddansk Universitet	95,0	95,2	96,4	92,9	96,0	85,3
Jura (samf.), kand.	Århus Universitet	95,8	95,7	95,7	96,6	93,7	94,5
Jura (samf.), kand.	Aalborg	96,5	92,4	95,2	91,3	91,1	99,1
Jura (samf.), kand.	gennemsnit	95,4	95,7	96,0	94,1	94,5	94,6
Forvaltning og samfund, Statskundskab, kand.	Københavns Universitet	96,8	95,5	96,5	95,4	95,8	93,0
Forvaltning og samfund, Statskundskab, kand.	Syddansk Universitet	81,2	94,2	95,1	92,0	92,5	95,8
Forvaltning og samfund, Statskundskab, kand.	Århus Universitet	94,9	94,8	92,6	94,6	93,5	95,7
Forvaltning og samfund, Statskundskab, kand.	gennemsnit	94,7	95,1	94,9	94,7	94,5	94,3

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet, Styrelsen for Forskning og Uddannelse

I aftagerundersøgelsen har vi testet denne hypotese ved at fremlægge uddannelsen for mulige arbejdsgivere. Her blev tværfagligheden mødt særligt positivt af aftagere:

'Jura er én ting og det her felt [SG] er noget andet. En helt fundamental forskel er, at når du snakker om menneskerettigheder, så handler det om virksomhedens påvirkning udadtil på nogen, det kan gå ud over. Mens jura jo traditionelt handler om, at vi skal beskytte vores virksomhed overfor noget, den kan blive udsat for udefra. Så det handler om at vende kikkerten (...) så vidt jeg kan vurdere, er det her [uddannelsen] noget nyt og klart noget, der kunne være efterspørgsel på.' *Susanne Stormer, VP of Corporate Sustainability, Novo Nordisk*

Flere aftagere, herunder Lego, Nordea og Novo Nordisk påpeger, at kvalificeret og specialiseret arbejdskraft er nødvendigt for at kunne møde de nye udfordringer, danske organisationer står over for i forbindelse med aktiviteter i udviklings- og vækstlande. Hvor mange firmaer eksempelvis har en compliance afdeling med dygtige jurister, indikerer flere aftagere, at netop en specialiseret og tværfaglig profil som på BSR-uddannelsen er værdifuld, da flere af de vigtige problemstillinger involverer ikke kun jura, men også global politikforståelse og internationalt samarbejde. Det er derfor vigtigt at have dimittender med både

politologisk og juridisk viden, der kan agere tovholdere og arbejde på tværs af teams, ligesom de tværfaglige BSR-dimittender rustes til:

'I vores legal team har vi rigtigt meget samarbejde med vores 'Sustainability engagement'-afdeling, der håndterer antikorrupsion, moderne slaveri, konfliktminerale, CSR og bæredygtighedsrapportering generelt. Og vi samarbejder mere og mere, fordi der sker en udvikling i det juridiske landskab. Både Storbritannien, Australien og Canada har vedtaget love om moderne slaveri, for eksempel, og vores jurister skal kunne manøvrere inden for det her felt, hvordan vi som globalt firma kan følge mange lokale krav. Vi skal bruge risikovurderinger, vi er ude og snakke med vores leverandører og vi skal bruge samarbejdet med vores legal team til det hele. Så at have en uddannelse, der gør kandidater i stand til at manøvrere i det felt, ville være rigtig fordelagtigt.' *Rasmus Vad Andersen, Head of Legal IPR & Compliance, Grundfos*

Sammenblandingen af jura og politik i spørgsmål om social og politisk bæredygtighed og ansvarlig forretningspraksis blev fremhævet af flere aftagere, såsom Lego, Novo Nordisk, Dansk Industri og Grundfos. Her blev det pointeret, at den nuværende trend er, at der tilføjes mange politiske og sociale problemstillinger til danske organisationers allerede eksisterende arbejde med at overholde jura. Derfor er dimittender med en blandet baggrund og et solidt overblik over krydsfeltet mellem jura og politik særligt attraktive:

'Juridisk tankegang omhandler normalt juridisk ansvar: Hvis jeg som retlig enhed eller juridisk person ikke gør dette, kan jeg så blive holdt strafferetligt ansvarlig og få en bøde? Kan jeg blive holdt erstatningsretligt ansvarlig? Men der er jo en anden type ansvarlighed, en politisk ansvarlighed, hvor du er nødt til at besvare andre spørgsmål og vise, at du har styr på de bestemmelser, der er beskrevet i menneskerettighedsdeklarationen på en eller anden måde. For mig har det været en stor læring, at det altså ikke kun handler om at betale bøder eller compensation, det er en helt anden proces.' *Claus Guldbrand, Ethics Hotline Manager, Danfoss*

Helt konkret blev det fastslået, at kombinationen af jura og statskundskab er unik og værdifuld i forhold til at arbejde med FNs verdensmål:

'Det er det sociale netværk, den frie presse, dét, at borgerne tør gå til myndighederne med deres informationer, der gør, at lovgivningen faktisk virker. Så man er nødt til at have både den hårde jura og de omliggende faktorer i en uddannelse. Det er meget vigtigt, at I har begge dele med i uddannelsen (...) Det er meget godt at kunne paragrafferne og juraen, men hvis ikke man forstår sammenhængen, så forstår man ikke, hvad man skal ud og arbejde med.' *Kristian Jensen, MF, Fhv. Udenrigsminister og Formand for Folketingets 2030-netværk*

Langt de fleste af de adspurgte aftagere på det private arbejdsmarked udtaler, at der vil være behov for netop de kompetencer, dimittender fra den akademiske overbygning bæredygtig styring og ret vil opnå. Flere såsom Carlsberg, Lego og Dansk Industri påpeger stigningen i aktiviteter i udviklingslande og det øgede fokus på bæredygtighed, der gør netop denne type dimittender værdifulde for fremtidens arbejdsmarked:

'Vi forventer jo, at vi bliver ved med at leve i en globaliseret verden, hvor der er handel på tværs og stigende handel og investeringer mellem os og de mindre udviklede lande. I virkeligheden har danske firmaer det jo bedst og er mest konkurrencedygtige, der hvor der er et godt forretningsklima, hvor rammerne er på plads og hvor lovene bliver håndhævede osv. Men det er jo bare ikke sådan, det er i rigtig mange lande og derfor falder det ansvar nogle gange på virksomhederne og de bliver forventet at skulle

arbejde med den del. Som jeg hører det, er i det i høj dét, studerende fra jeres linje skal kunne arbejde med.' *Marie Gad, Director of Global Development and Sustainability, Dansk Industri.*

Andre aftagere peger ligeledes på samme trend og giver konkrete eksempler på, at det er vigtigt for deres forretning at være opmærksom på sociale og politiske problemstillinger i udviklingslande:

'Jeg kan godt se en stigning i fokus på ansvarlig forretningspraksis. Jeg kan også godt se, at investorer og aktionærer stiller stigende krav til, at de virksomheder, som de vil investere i, skal underskrive FNs verdensmål og håndhæve dem og sørge for, at det kan monitoreres og dokumenteres at vi overholder dem. Det er jo til at have med at gøre i et land som Danmark, men det er halv-håbløst i eksempel et land som Elfenbenskysten. Og som Carlsberg – men så sandelig også andre virksomheder - hvis vi vil vækste, så er de næste vækstmarkeder – og det har de været længe – lande, som ikke har samme robuste strukturer som man har i Vesteuropa. Det er bare en kendsgerning. Hvis vi vil lave mere forretning, så er vi nødt til at binde knuden og finde ud af, hvordan vi vækster i lande, hvor det kommer til at være os, der skal håndhæve FNs verdensmål, for der vil ikke være en institution i det pågældende land, som vil synes det er en god idé.' *Torben Andreasen, HR Director, Carlsberg Group*

Der er blandt aftagerne i det private en forståelse af, at man som virksomhed forventes både at kunne levere overskud og overholde vigtige sociale og politiske minimumskrav som for eksempel menneskerettigheder:

'Nordea er først og fremmest en kommerciel bank, der skal lave penge – men vi skal også fejte for egen dør. Vores kunder kræver det og det er rigtigt vigtigt ift. samarbejdspartnere.' *Jacob Michaelsen, Head of Sustainable Finance Advisory, Nordea*

Dette fokus på social og politisk bæredygtighed gælder ikke kun det private erhvervsliv. Også aftagere i NGO-sektoren ser et stort potentiale i at uddanne dimittender specialiseret i social og politisk bæredygtighed, der kan arbejde med at udvikle gennemsigtighed og stærke institutioner i udviklingslande:

'Det er vigtigt omkring SDG 16, er hele det her med 'accountable institutions'. Det får måske lidt mindre opmærksomhed og det er egentlig ret ærgerligt, for det er jo ret beset dét, der skabe rammenetværket, som sikrer, at de andre ting sker [vækst, værdi og udvikling], ikke bare som en glad undtagelse, men som hovedregel. Og den erkendelse kommer mere og mere nu. Det kan vi se her nu i en global sundhedskrise [COVID], at hvis rammenetværket ikke er der, så falder der rigtigt meget igennem.' *Tim Whyte, Generalsekretær, Mellempfolkeligt Samvirke.*

Fleere NGO-aftagere såsom Mellempfolkeligt Samvirke, Oxfam Ibis og Institut for Menneskerettigheder påpeger ligesom erhvervslivet, at ansvarlighed og social og politisk bæredygtighed er vigtige trends, som forventes at blive endnu mere vigtige for Danmark på sigt. Aftagere såsom Oxfam Ibis, Lego, Novo Nordisk og Grundfos indikerer ligeledes, at det kan være svært at finde medarbejdere med de rigtige kvalifikationer og siger eksplicit, at de forestiller sig at kunne ansætte dimittender med netop disse kompetencer:

'Når vi slår et job op, er det svært at få nok ansøgere med relevant akademisk baggrund inden for områder såsom fred og konfliktløsning, så jeg tror at denne Master-grad virkelig kan udfylde et hul i markedet på den front (...) Vi har arbejdet med Dansk Industri og DR om SDG og danske virksomheder, men der er stadig meget få eksempler på private firmaer i erhvervslivet der virkelig arbejder med SDG 16. Jeg ved ikke hvorfor, men her er der endnu en mulighed for at udvikle markedet og det lader til, at der er endnu et hul i markedet.' *Alex Shoebridge, Peacebuilding Advisor, Oxfam Ibis*

Selvom dimittenderne fra bæredygtig styring og ret forventes at være mobile og derfor kunne tage jobs i hele Danmark, har vi været særligt opmærksomme på interessen blandt aftagere i Sønderjylland. Her har lokale aftagerne set positivt på, at specialiserede dimittender uddannes tæt på deres virksomheder:

'Lego har jo lidt det problem, at det kan være lidt svært at tiltrække talent. Vi har nemt nok ved at besætte en masse jobs, men ikke de mere specialiserede stillinger. Så at have nogle relevante uddannelser i nærområdet er rigtigt fedt for et sted som Billund, for hvis du har taget din uddannelse i Sønderborg, så virker en arbejdsplads i Billund jo oplagt.' *Jacob Wachmann, Strategy Director PMD, Lego*

Aftagere udenfor Region Sønderjylland har været mere indifferente i forhold til uddannelsesstedet, der ikke har indflydelse på, om de vil ansatte en dimittend eller ej. Beliggenheden i Sønderborg er derfor klart positiv for lokale aftagere og ikke et minus for aftagere andre steder i Danmark.

Alt i alt får den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret meget positiv respons af langt de fleste aftagere, der har deltaget i undersøgelsen.

Lone Wichmann fra Kammeradvokaten pointerer dog, at disse dimittender kan fungere godt i NGO og politiske jobs, men at de ikke kan bestikkes som advokater og derfor kan få svært ved at blive ansat i danske advokatfirmaer. Hun tilføjer dog, at med en Bachelorgrad i Jura og en overbygning med BSR-uddannelsen, kan dimittender opbygge en større juridisk faglighed og blive mere attraktive for advokatkontorer såsom Kammeradvokaten. Som redegjort ovenfor, er langt de fleste aftagere dog meget positive overfor netop tværfagligheden i uddannelsen og blandingen af jura og statskundskab.

Andre aftagere, der ellers er meget positive overfor uddannelsen, udtaler, at det kan være svært for dimittender at positionere sig med en ny uddannelse, som arbejdsgivere ikke kender til:

'Når man laver en ny uddannelse, så vil der altid være nogle, der tænker: "Hvad kan de dér? Kan de noget?" Og derfor er det vigtigt, at det bliver konkret og at man, når man er færdig og skal ud og søge jobs, kan sige: "Hvis man står i der dén situation, kan man gøre sådan hér, for vi har arbejdet med det før. Så jeg tror at gøre det case-orienteret hjælper til at finde ud af, hvad er det egentlig man kan? I hvert fald indtil uddannelsen bliver så kendt og anerkendt, at man på forhånd ved, hvad den står for.' *Kristian Jensen, MF, Fhv. Udenrigsminister og Formand for Folketingets 2030-netværk*

Generelt har aftagerne påpeget vigtigheden af, at dimittender fra bæredygtig styring og ret bliver praksisorienterede og konkrete. Eksempel udtaler Torben Andreasen, HR Director i Carlsberg Group:

'Udfordringen bliver *ikke* at uddanne "politifolk", som bliver gode til at fortælle virksomheden hvad de ikke må, skal undgå, eller måske bare bedst at blive hjemme.'

Samme fokus har Tim Whyte, Generalsekretær i Mellempolitisk Samvirke, der efterlyser dimittender med dyb forståelse af SDG, 'inde i maven' og deles af Jeppe Kristensen, Leder af Stabsenhed for Verdensmål og Analyser hos Region Syddanmark.

Det har vi haft særligt for øje i det videre arbejde med at tilrettelægge uddannelsen, hvor vi har lagt yderligere vægt på praksis og case-baseret undervisning. Vi har ligeledes gentænkt de forskellige fag og disses fokus, så uddannelsen fremstår mere konkret og mindre abstrakt. Vores arbejde med 'aftager-ambassadører' (se nedenfor) er ligeledes et forsøg på at imødekomme disse anbefalinger.

Visse aftagere diskuterer ligeledes uddannelsesprogrammets længde. Her har få aftagere indskydelser til, om pensum kan nås på kun ét år. Flere udtaler på den anden side, at uddannelsen er meget værdifuld som overbygning, særligt til de, der allerede er i job også ønsker at skærpe deres profil inden for social og

politisk bæredygtighed, konfliktløsning, antikorruption mm. Her påpeges det, at den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret fungerer bedre som overbygning end 2-årige kandidatuddannelser til de, der allerede er i job. Derfor har den 1-årige uddannelse nogle klare fordele i forhold til dimittendernes tilknytning til arbejdsmarkedet, da den er kort, fleksibel og direkte erhvervsrettet. Aftagerne har generelt været meget positive om uddannelsen som overbygning for deres medarbejdere, der ønsker en skærpet profil. Her fremstår uddannelsens korte længde som et klart plus. Langt de fleste aftagere siger dog eksplicit, at længden på programmet er underordnet i forhold til dimittendernes kompetencer, hvilket er det vigtigste.

På baggrund af disse værdifulde betragtninger har vi søgt at inddrage aftagere yderligere under uddannelsen og på denne måde knytte de studerende til arbejdsmarkedet allerede under studiet. Derfor har vi sammensat uddannelsen med dette for øje og bygget på de kompetencer, aftagerne har prioriteret. Dette inkluderer den tværfaglige kobling af statskundskab og jura, fokus på case-studier og praktisk erfaring, institutionel og kulturel forståelse samt viden om internationale institutioner og samarbejder. Vi arbejder med aftager-ambassadører, der kan hjælpe med at sørge for, at uddannelsen er erhvervsorienteret og anvendt for de studerende. Her er det netop en fordel, at uddannelsen er etårig, da studerende hurtigt kan komme ud og benytte deres nye faglighed på arbejdsmarkedet. Konkluderende er længden på uddannelsen dermed ikke et svagt punkt for langt størstedelen af aftagere, men kan endda være en stor fordel.

Den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret oprettes på engelsk. Samtlige aftagere i undersøgelsen har erklæret, at dette er deres klare præference. Alle har ligeledes markeret vigtigheden af, at dimittender der skal arbejde med internationale problemstillinger og globale institutioner, bliver undervist på engelsk, så de får kendskab til engelske fagtermer:

'Det er helt rigtigt og en god idé, at uddannelsen er på engelsk (...) jeg kan ikke komme i tanker om nogen virksomheder, der arbejder med de her problemstillinger, som ikke ville have behov for, at de personer de har til at arbejde med, gør det på flydende engelsk. Det giver kun mening, at uddannelsen er på engelsk.' *Marie Gad, Director of Global Development and Sustainability, Dansk Industri.*

Aftagere fra store danske firmaer med interesse for BSR dimittender såsom Carlsberg, Lego, Grundfos og Danfoss har ligeledes påpeget, at udover deres internationale operationer er concernsproget engelsk og ikke dansk, hvorfor de har en stor interesse for netop engelsksprogede dimittender.

Slutteligt påpeget mange firmaer, at deres arbejde med verdensmålene og social og politisk bæredygtighed nok er begyndt, men stadig er i sin vorden. De forudser derfor en vækst på netop dette område og et paradigmeskift, hvor BSR-dimittender vil være særligt attraktive for fremtidens arbejdsmarked:

'Lego er ved at udvide i øjeblikket. Vi kom ind i Kina for et par år siden og starter op i Indien i år. Vi vil også gerne ind i Sydamerika og afrikanske lande på sigt. Og hvordan gør vi det på en god og ansvarlig måde? (...) For os er det bare ikke længere nok *ikke* at bryde loven'. *Jacob Wachmann, Strategy Director PMD, Lego*

Kvantitativ aftagerundersøgelse

Den kvantitative undersøgelse indikerer tydeligt udækkede behov for medarbejdere med stærke kompetencer inden for social og politisk bæredygtig udvikling, ligesom den indikerer, at behovet forventes at være stigende i fremtiden. 59% af respondenterne angiver potentielt eller nuværende udækkede behov i forhold til medarbejdere med de kvalifikationer, som er beskrevet i BSR uddannelsesbeskrivelsen, såsom compliance, anti-korruption, bekæmpelse af hvidvask, ansvarlig forretningsførelse og produktion. Desuden tilkendegiver 59% af respondenterne, at behovet for dimittender af denne type i deres

virksomhed/organisation vil stige om 5-10 år. Ingen respondenter har svaret, at behovet for dimittender af denne type vil falde.

Undersøgelsen viser også, at BSR-uddannelsen kan være meget interessant for personer med erhvervs erfaring, der efterspørger uddannelse inden for metodiske kompetencer i tværfaglige sammenhæng, og at virksomheder er interesserede i, at deres medarbejdere specialiserer sig i social og politisk bæredygtighed. 71% aftagerne angiver således, at den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret i nogen til meget høj grad vil være en relevant overbygning for deres medarbejdere.

Desuden værdsætter virksomhederne en mulighed for en hurtigere vej til specialisering end den traditionelle 2-årige kandidatuddannelse, især i forhold til overbygning for medarbejdere. 69% af respondenterne ser således i nogen til meget høj grad umiddelbare styrker ved en specialiseret 1-årig akademisk overbygningsuddannelse sammenlignet med en traditionel 2-årig kandidatuddannelse. Aftagerne bemærker, at *"det er langt nemmere at finde tiden til en 1 årig overbygning, og hvis den er specialiseret med relevant indhold kan det give mere værdi end en bred 2 årig overbygning"*; *"emnet er ikke vores kerneområde og derfor er en specialisering på kortere sigt mere brugbar"*; *"klart mere overskueligt for flere ved kun 1 år"*.

Resultaterne af undersøgelsen er især lovende, fordi de viser behov for BSR-specialister blandt ikke kun multinationale virksomheder, men også blandt SMV'er, og især de mindste af dem: 43% af respondenter, som indikerer et potentielt eller nuværende behov i disse specialister, er virksomheder, som ansætter fra 1 til 49 medarbejder. Analysen af eksterne rapporter og kvalitativ aftagerundersøgelsen efterlader ingen tvivl om, at globale virksomheder, som arbejder med risikomarkeder, såvel som offentlige institutioner, som prioriterer bæredygtig udvikling i deres strategier, og NGO'er, der arbejder med fredsopbygning og udviklingsbistand, klart har et behov for medarbejdere med tværfaglige kompetencer, herunder i forhold til udviklingssamarbejde, politisk analyse og beskyttelse af investeringer. Samtidigt var vi nysgerrige på, om SMV'er, som arbejder på lokale markeder, oplever samme behov for medarbejdere med en internationaliseret kompetenceprofil i SDG 16, oplever et behov på samme måde som tilfældet er for globale virksomheder. Undersøgelsen indikerer, at selv de mindste SMV'er har et nuværende eller potentielt behov for specialister af denne type. Det bliver åbenlyst, at SMV'er ikke er distanceret fra globale processer, men tværtimod tilslutter sig det internationale erhvervsliv og følger tendenserne ved at deltage i værdikæder, samarbejde med lokale institutioner og NGO'er og samarbejde med uddannelsesinstitutioner. 58% af de adspurgte har angivet, at det fra i nogen grad til meget høj grad ville være relevant for dem at samarbejde med Syddansk Universitet og BSR-uddannelsen eksempelvis om studenterjobs, praktik, virksomhedsbesøg, graduate-training eller som del af et aftagerpanel. Som en af respondenterne har bemærket: *"den grønne omstilling er drevet af den politiske dagsorden og NGO'er"*, og vores undersøgelse viser, at SMV'er går hånd-i-hånd med denne udvikling. Det foregående indebærer, at BSR-dimittender kan imødesee jobmuligheder, ikke kun blandt multinationale virksomheder, offentlige institutioner og NGO'er, men også i SMV-sektoren.

Konklusion

På baggrund af vores aftagerundersøgelse kan vi konkludere, at der er et klart behov for den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret på det danske arbejdsmarked, og at dimittenderne i høj grad er relevante for aftagerne. Flere af aftagerne udtrykker begejstring over den nye uddannelse og udtaler, at dimittender sandsynligvis vil kunne finde jobs hos dem efter endt uddannelse. Der vurderes derfor at være reelle og konkrete arbejdsmuligheder for dimittender.

Undersøgelsen viser, at der er et behov for kompetencer inden for social og politisk bæredygtighed på det danske arbejdsmarked, og at dette behov forventes at være stigende i de følgende år, eftersom flere virksomheder og organisationer intensiverer arbejdet med FNs verdensmål. Dette gælder særligt på det private arbejdsmarked, hvor alle aftagere forudser en vækst på dette område.

Den akademiske overbygningsuddannelse i bæredygtig styring og ret vil med uddannelsen af politologisk-juridiske dimittender bidrage til at udfylde denne efterspørgsel, idet der udvikles en ny type studerende, der med deres tværfaglige viden og forståelse af verdensmål i konkret praksis kan bidrage til at løse danske organisationers mere og mere komplekse problemstillinger. Derfor vil det skabe værdi til samfundet og være relevant at tilbyde denne uddannelse, som er udviklet i tæt samarbejde med samarbejdspartnere og aftagere.

Syddansk Universitet
sdu@sdu.dk

Udkast til afslag på godkendelse

Uddannelses- og forskningsministeren har på baggrund af gennemført prækvalifikation af Syddansk Universitets ansøgning om ny akademisk overbygningsuddannelse i Bæredygtig styring og ret, truffet følgende afgørelse:

Afslag på ny akademisk overbygningsuddannelse i Bæredygtig styring og ret (Sønderborg)

Ansøgningen er blevet vurderet af Det rådgivende udvalg for vurdering af udbud af videregående uddannelser (RUVU). Vurderingen er vedlagt som bilag nedenfor.

Ministeren har ved afslaget lagt vægt på, at RUVU har vurderet, at ansøgningen ikke opfylder kriterierne for prækvalifikation, som fastsat i bekendtgørelse nr. 853 af 12. august 2019, bilag 4.

Uddannelsesinstitutionen kan gøre indsigelse senest 10 hverdage efter modtagelsen af afgørelsen. Indsigelser indgives skriftligt til pkf@ufm.dk

Såfremt ministeriet ikke har modtaget en indsigelse inden den fastsatte tidsfrist betragtes afslaget som endeligt.

Med venlig hilsen

Camilla Badse
Specialkonsulent

8. november 2021

**Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen**
Uddannelsesudbud og Optag

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Sagsbehandler
Camilla Badse
Tel. 72 31 86 16
cba@ufm.dk

Ref.-nr.
21/04385-5

Nr. A6 - Ny uddannelse – prækvalifikation (forår 2021)			
Ansøger og udbudssted:	SDU, Campus Sønderborg		
Uddannelsesstype:	Akademisk overbygningsuddannelse		
Uddannelsens navn (fagbetegnelse):	Bæredygtig styring og ret		
Den uddannedes titler på hhv. da/eng:	Dansk: AO i bæredygtig styring og ret Engelsk: Master of Science (MSc) in Sustainable Governance and Law		
Hovedområde:	Samfundsvidenskab	Genansøgning: (ja/nej)	Nej
Sprog:	Engelsk	Antal ECTS:	60 ECTS
Link til ansøgning på http://pkf.ufm.dk:	http://pkf.ufm.dk/flows/83fc54461ecd40b8cce1caf593043689		
RUVU's vurdering	<p>RUVU vurderer ikke, at ansøgningen opfylder kriterierne som fastsat i bekendtgørelse nr. 853 af 12. august 2019, bilag 4.</p> <p>RUVU anerkender SDU's fokus på verdensmålene, herunder mål 16 om fred, retfærdighed og stærke institutioner. Dog mener RUVU, at fokus på et enkelt mål forekommer for snævert, og at en mere tværgående tilgang til verdensmålene i uddannelsesudvikling ville være fordelagtig.</p> <p>RUVU vurderer, at der allerede er andre samfundsfaglige uddannelser i Danmark, som dækker de behov på arbejdsmarkedet, der er fremført i ansøgningen. Heriblandt uddannelser med dimittendledighed over landsgennemsnittet.</p>		